

Svenska jägares uppfattningar om förebyggande åtgärder och övervakning av afrikansk svinpest hos vildsvin i Sverige

Swedish hunters' attitudes towards preventive measures and surveillance of African swine fever in wildboar in Sweden

Annie Frisk Brunzell

Självständigt arbete • 30 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Veterinärprogrammet
Uppsala 2021

Svenska jägares uppfattningar om förebyggande åtgärder och övervakning av afrikansk svinpest hos vildsvin i Sverige

Swedish hunters' attitudes towards preventive measures and surveillance of African swine fever in wildboar in Sweden

Annie Frisk Brunzell

Handledare: Johanna Lindahl, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för kliniska vetenskaper
Bitr. handledare: Erika Chenais, Statens veterinärmedicinska anstalt, Avdelningen för epidemiologi och smittskydd
Bitr. handledare: Linda Ernholm, Statens veterinärmedicinska anstalt, Avdelningen för epidemiologi och smittskydd
Examinator: Magdalena Jacobson, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för kliniska vetenskaper

Omfattning: 30 hp
Nivå och fördjupning: A2E
Kurstitel: Självständigt arbete i veterinärmedicin
Kurskod: EX0869
Program/utbildning: Veterinärprogrammet
Kursansvarig inst.: Institutionen för kliniska vetenskaper

Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2021

Nyckelord: Afrikansk svinpest, ASF, fokusgruppsdiskussion, FGD, förebyggande, jägare, rapportering, vildsvin, övervakning

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institution för kliniska vetenskaper

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i **JA**, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i **NEJ**, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Fulltexten kommer dock i samband med att dokumentet laddas upp arkiveras digitalt.

Om ni är fler än en person som skrivit arbetet så gäller krysset för alla författare, ni behöver alltså vara överens. Läs om SLU:s publiceringsavtal här:

<https://www.slu.se/site/bibliotek/publicera-och-analysera/registrera-och-publicera/avtal-for-publicering/>.

☒ JA, jag/vi ger härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

Sammanfattning

Afrikansk svinpest (ASF) är en allvarlig virussjukdom som drabbar grisdjur. Sjukdomen finns i många delar av världen och orsakar ofta en mycket hög dödlighet hos drabbade tamgrisar och vildsvin. På grund av dess påverkan på grisproduktionen har ASF medfört stora socioekonomiska konsekvenser i drabbade områden. Det senaste decenniet har sjukdomen spridits till flera länder i Europa, bland annat länderna i Baltikum, Polen och Tyskland. Sverige har ännu inte haft något fall av ASF. I det pågående utbrottet sprids smittan i tamgris- och vildsvinspopulationer. För att undvika att smittan introduceras till den svenska vildsvinsstammen är jägare centrala. Det är till exempel av stor betydelse att rapportera upphittade vildsvinskadaver och provta dessa med avseende på förekomst av ASF-virus, för att upptäcka eventuellt smittade djur så tidigt som möjligt.

Denna kvalitativa intervjustudie fokuserar på svenska jägares inställning till den svenska övervakningen av ASF, metoder för att upptäcka fall av ASF, samt förebyggande åtgärder för att undvika att sjukdomen kommer till Sverige. För att få en inblick i detta utfördes totalt sex fokusgruppsdiskussioner med sammanlagt 25 jägare från områden med vildsvin. Efter ordagrann transkribering av alla diskussioner genomfördes tematisk analys av textmaterialet.

Sammanfattningsvis visade analysen att det fanns en generell positiv attityd avseende både personligt, och jägarkårens allmänna, engagemang i övervakning och förebyggande åtgärder för ASF. Jägarna såg sin egen roll i övervakningen av ASF som viktig, men framhöll att andra personer också kunde bidra med mycket. De bedömde däremot sin egen personliga roll i att undvika introduktion av smittan till landet av mindre betydelse. Det fanns bland jägarna ett stort intresse för att värna om både tama och vilda djur och dessutom en stor oro och rädsla för om sjukdomen skulle komma hit. Det ansågs finnas en brist på kunskap om ASF, både inom den egna jägarkåren och hos allmänheten, men också en vilja i att hjälpa till att sprida information. Därtill framkom en stor idériakedom för att öka tillgängligheten på information och medvetenheten om sjukdomen och dess risker, då ASF-hotet bedömdes som realistiskt och allvarligt.

Nyckelord: Afrikansk svinpest, ASF, fokusgruppsdiskussion, FGD, förebyggande, jägare, rapportering, vildsvin, övervakning

Abstract

African swine fever (ASF) is a serious viral disease that affect suids. The disease is present in many parts of the world and often results in a high mortality rate in affected domestic pigs and wild boar. Due to its effects on pork production, ASF has caused great socioeconomic consequences in the affected areas. In the latest decade the disease has spread to multiple countries in Europe, among others the Baltic states, Poland and Germany. Sweden has not yet had any case of ASF. In the ongoing outbreak, the virus spreads in domestic pig and wild boar populations. Hunters play a central role to detect introductions of the disease to the Swedish wild boar population. For example, it is of great importance to report wild boar carcasses found and to test them for the presence of ASF-virus, to detect infected animals as rapidly as possible.

This qualitative interview study focuses on Swedish hunters' attitudes toward the Swedish surveillance of ASF and methods to discover cases of ASF, along with preventive measures taken to avoid introducing the disease to Sweden. To gain insight into this, six focus group discussions with 25 hunters from areas with wild boar were carried out. After transcription of all conversations, a thematic analysis of the material was performed.

In summary, the analysis showed a generally positive attitude, both for the hunters personally and in general, regarding their engagement in surveillance and preventive measures regarding ASF. The hunters viewed their personal role in the surveillance of ASF as important, though accentuating that other people could also contribute greatly. They considered their personal role in avoiding introduction of the disease to the country of less importance. Among the hunters, there was a great interest in protecting both domestic and wild animals from diseases, and also a worry and fear regarding ASF reaching the country. A lack of information was noted, both among hunters and the general public, but also a desire to help spread the information. In addition, many ideas to increase the accessibility of information and raise awareness about the disease were presented. ASF was considered a realistic and serious threat.

Keywords: African swine fever, ASF, focus group discussion, FGD, hunters, prevention, reporting, surveillance, wild boar

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	9
2. Litteraturöversikt	10
2.1. Afrikansk svinpest.....	10
2.1.1. Historik och geografisk utbredning	10
2.1.2. Etiologi	10
2.1.3. Värdjur och överföring	11
2.1.4. Kliniska symtom och patologiska förändringar	12
2.2. Vildsvin	13
2.2.1. Vildsvinsjakt i Sverige	13
2.2.2. Vildsvinspopulationen i Sverige	14
2.3. Övervakning och förebyggande åtgärder ASF	15
2.3.1. Övervakning av afrikansk svinpest	15
2.3.2. Förebyggande åtgärder för att förhindra introduktion till Sverige	17
3. Material och metod	19
4. Resultat.....	21
4.1. Deltagare i studien.....	21
4.2. Tematisk analys.....	22
4.2.1. Kategori 1: Rapportering.....	24
4.2.2. Kategori 2: Aktivt sökande efter kadaver	26
4.2.3. Kategori 3: Introduktion av ASF till Sverige	27
4.2.4. Kategori 4: Riskfaktorer för introduktion	28
4.2.5. Kategori 5: Minska risken för introduktion	28
4.2.6. Kategori 6: Inställning till riskreducerande åtgärder	30
4.2.7. Kategori 7: Uppfattning om risken	30
5. Diskussion.....	31
Referenser.....	35
Tack	40
Populärvetenskaplig sammanfattning	41
Bilaga 1: Diskussionsguide	43
Bilaga 2: Tabell primärkoder, teman och kategorier	45

1. Inledning

Afrikansk svinpest (ASF) är en hemorragisk virussjukdom som drabbar vilda och tama grisdjur (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2012). Sjukdomen har medfört en stor påverkan på grisindustrin i drabbade länder (Salguero 2020) och utgör ett allvarligt hot för grisproduktionen (Penrith & Vosloo 2009). På grund av att ASF ofta orsakar hög dödlighet hos tamgrisar, restriktioner av hur djur får förflyttas samt avlivningar av grisar vid konstaterad smitta medför sjukdomen en betydande socioekonomisk påverkan (Sánchez-Cordón *et al.* 2018). Utbrott av ASF får dessutom stor betydelse för nationell och internationell handel med tamgrisar och fläskprodukter (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2009). Det kan finnas svårigheter i att utrota sjukdomen om den väl etablerat sig i ett land eller en region på grund av flera olika försvårande faktorer, bland annat att inget vaccin finns tillgängligt samt att vildsvin i Europa respektive vårtsvin och mjuka fästingar i Afrika kan fungera som reservoarer för viruset (Rowlands *et al.* 2008; Sánchez-Cordón *et al.* 2018).

ASF har aldrig påvisats i Sverige (Statens Veterinärmedicinska Anstalt 2019a; OIE World Animal Health Information System 2020), men då närliggande länder såsom Estland, Lettland, Litauen, Polen samt Tyskland drabbats de senaste åren (OIE World Animal Health Information System 2020) krävs att allmänheten är medveten om hotet och en beredskap för att snabbt och effektivt upptäcka om sjukdomen når Sverige. Därtill är det av stor vikt att åtgärder för att undvika att introducera smittan i landet vidtas. Sjukdomen kan smitta både tamgrisar och vildsvin (Dixon *et al.* 2019) och skulle kunna föras in i Sverige på flera olika sätt, men denna studie fokuserar på vildsvin samt jägarnas roll i övervakning och förebyggande åtgärder.

En viktig del i Sveriges övervakning av ASF, med syftet att upptäcka introduktion så tidigt som möjligt, är att vildsvin som hittas döda i naturen rapporteras. Denna rapportering görs till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och inom sitt uppdrag tar SVA:s viltavdelning beslut om provtagning (Jordbruksverket 2019). Jägare som rör sig ute i skogen, d.v.s. vildsvinens naturliga habitat, bedöms spela en stor roll för tidig upptäckt av ASF hos vildsvin. Därtill kan jägare vara viktiga för flera andra förebyggande åtgärder för att undvika introduktion av ASF till Sverige. Syftet med denna studie var att undersöka vad svenska jägare har för uppfattningar om förebyggande åtgärder och övervakning av ASF. Den kvalitativa intervjustudien genomfördes som fokusgruppsdiskussioner med ändamålsenligt utvalda jägare.

2. Litteraturöversikt

2.1. Afrikansk svinpest

2.1.1. Historik och geografisk utbredning

Virussjukdomen ASF beskrevs för första gången i nuvarande Kenya (Montgomery 1921). Efter det har sjukdomen rapporterats från de flesta länder i södra och centrala Afrika (Penrith *et al.* 2004). ASF spreds för första gången utanför Afrika under 1950-talet då ett utbrott drabbade Portugal (Costard *et al.* 2009). Från Portugal spreds sjukdomen till flera andra europeiska länder samt till länder i Karibien och Sydamerika. Dessa utbrott av ASF kunde med hjälp av strikta program för kontroll och bekämpning senare utrotas från alla drabbade länder utanför den afrikanska kontinenten, med undantag av Sardinien där sjukdomen fortfarande finns kvar (Costard *et al.* 2013; Dixon *et al.* 2019). 2007 nådde ASF återigen Eurasien, när sjukdomen rapporterades för första gången i Georgien. Smittan bedöms ha kommit från Madagaskar eller östra delarna av Afrika söder om Sahara och tros ha nått Georgien genom hamnen i Poti (Rowlands *et al.* 2008). ASF spreds sedan inom vildsvinspopulationen och orsakade även utbrott i tamgrisbesättningar i Georgien. Sjukdomen bredde fortsatt ut sig över Kaukasien och södra Ryssland (Dixon *et al.* 2019) samt spreds under 2010-talet vidare till Östeuropa och drabbade Baltikum 2014 (Guinat *et al.* 2016; OIE World Animal Health Information System 2020). Virusets spreds även österut till Kina 2018 (Zhou *et al.* 2018), Vietnam (Le *et al.* 2019) samt flertalet andra länder i Sydostasien under senare delen av 2010-talet (OIE World Animal Health Information System 2020). Under hösten 2020 rapporterades för första gången fall av ASF hos vildsvin i Tyskland (Sauter-Louis *et al.* 2020).

2.1.2. Etiologi

ASF orsakas av ASF-virus (ASFV) (Alonso *et al.* 2018). Virusets tillhör familjen *Asfarviridae*, genus *Asfivirus* och är ett linjärt dubbelsträngat DNA-virus (Alonso *et al.* 2018). ASFV är den enda virusarten i familjen *Asfarviridae* och det enda hittills kända DNA-viruset som kan spridas med artropoder som vektor (Kleiboeker

& Scoles 2001). ASFV har en mycket god överlevnadsförmåga, då viruset kan stå emot bland annat olika temperatur- och pH-förändringar och därmed kan finnas kvar länge både i köttprodukter och miljön (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2009; Dixon *et al.* 2020).

2.1.3. Värddjur och överföring

ASF-viruset kan smitta tama och vilda grisdjur, dock finns en skillnad i huruvida olika arter uppvisar sjukdomstecken eller inte. Vilda afrikanska grisdjur uppvisar inga kliniska symtom, medan tamgrisar och vildsvin i Europa och Asien utvecklar liknande, allvarlig, klinisk sjukdom (Costard *et al.* 2013). De enda mottagliga djuren som finns i Europa är tamgris och vildsvin, vilka drabbas av liknande dödlighet och kliniska symtom (Guberti *et al.* 2019). Hos viremiska djur finns ASFV i stora mängder i blodet och kan även förekomma i saliv, urin och avföring (Dixon *et al.* 2019). Viruset kan spridas mellan individer genom flera möjliga smittvägar: direktkontakt mellan infekterade och mottagliga djur, kontakt med föremål som blivit kontaminerade av kroppsvätskor såsom avföring, urin, blod eller saliv från ett infekterat djur samt genom intag av produkter från infekterade djur (Penrith & Vosloo 2009). Därtill kan mjuka fästingar av släktet *Ornithodoros* fungera som en vektor för smittspridning (Costard *et al.* 2013). Dessa fästingar kan dessutom verka som en reservoar för viruset till följd av att de kan vara infekterade av viruset under längre tidsperioder (Dixon *et al.* 2019).

Sedan länge har det ansetts finnas tre huvudsakliga smittcykler för ASF: den sylvatiska cykeln, fästing-tamgris-cykeln samt tamgriscykeln (Penrith & Vosloo 2009). I den sylvatiska cykeln cirkulerar viruset mellan vårtsvin och mjuka fästingar av *Ornithodoros*-släktet (Penrith *et al.* 2004). Vidare kan viruset spridas mellan *Ornithodoros*-fästingar och tamgrisar i fästing-tamgris-smittcykeln (Penrith & Vosloo 2009). I tamgriscykeln sprids ASFV inom tamgrispopulationer med fläskprodukter eller tamgrisar (Penrith & Vosloo 2009). Viruset kan då kvarstå i tamgrispopulationer utan inblandning av fästingar eller vårtsvin. Med anledning av hur smittspridningen sett ut under utbrott i Kaukasien och Europa beskrivs även en fjärde smittcykel samt reservoar, den så kallade vildsvin-habitat-smittcykeln (Chenais *et al.* 2018). Då kan viruset spridas genom kontakt mellan produkter från tamgrisar till vildsvin, mellan vildsvin samt från vildsvinens habitat (Chenais *et al.* 2018). Överföring av smittan kan ske både indirekt från kadaver i habitatet och direkt genom kontakt mellan infekterade och mottagliga djur. Viruset är motståndskraftigt i miljön, vilket accentueras vid fuktigt och kallt klimat (Chenais *et al.* 2018). Spridning av viruset inom vildsvinspopulationen kan vara en viktig faktor för sjukdomens utbredning, då de vilda djuren kan röra sig över lands- och regiongränser. Migration är vanligtvis inte en del av vildsvinens beteende, men speciella

förhållanden kan kräva att de flyttar sig över långa sträckor (Beltrán-Alcrudo *et al.* 2008).

Samtidigt som fyra åtskilda smittcykler är beskrivna, så sker också smittspridning mellan cyklerna (Chenais *et al.* 2018). Därtill har mänsklig påverkan mycket stor betydelse för virusspridning (Penrith & Vosloo 2009), inte minst för spridning över stora avstånd (Chenais *et al.* 2018). Människors roll i smittspridningen kan dels bero på förflyttning av levande grisar och fläskprodukter, vilket kan ske över stora avstånd och därmed sprida ASFV (Penrith & Vosloo 2009). Då viruset kan överleva länge i köttprodukter finns en risk att både tamgrisar och vildsvin smittas om de äter köttprodukter som inte är tillagade (Beltrán-Alcrudo *et al.* 2017). Människor kan även sprida viruset genom resor från kontaminerade till icke-kontaminerade områden om nödvändiga smittskyddsåtgärder inte vidtagits (Penrith & Vosloo 2009). Föremål som kontaminerats av viruset samt infekterade djur kan transporteras över stora avstånd av människor och fordon och på så sätt kan viruset spridas vidare (Beltrán-Alcrudo *et al.* 2017).

2.1.4. Kliniska symtom och patologiska förändringar

Både de kliniska symtom och de patologiska fynd som ses vid ASF kan variera mycket beroende på infektionsdos, infektionsväg, virusstammens virulens samt egenskaper hos djuret som smittas (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2015). I både fält- och laboratieförsök har olika former av ASF observerats (Dixon *et al.* 2019). ASFV kan delas upp i högvirulenta, måttligt virulenta samt lågvirulenta stammar (Pan & Hess 1984, beskrivet av Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2015; Salguero 2020). Högvirulenta stammar av viruset kan orsaka ett perakut eller akut sjukdomsförlopp med en dödlighet på nära 100 % inom 4-15 dagar (Dixon *et al.* 2019). Måttligt virulenta stammar kan orsaka akut sjukdom eller subakut infektion, där dödligheten är 30-70 % (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2015; Dixon *et al.* 2019). Den virusstam som förekommer i det pågående utbrottet i Europa är högvirulent. I experimentella försök har 100 % dödlighet setts hos vildsvin (Gabriel *et al.* 2011) och 94,5 % hos tamgrisar (Gallardo *et al.* 2017).

Efter smittotillfället uppvisas vanligen symtom inom 3-4 dagar, men inkubationstiden är bland annat dosberoende och kan variera mellan 2-7 dagar (Mebus 1988; Dixon *et al.* 2019). Vid ett perakut förlopp hittas djuren antingen döda eller agonala (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2009). Denna form ses oftast när högvirulenta virus drabbar en tidigare oexponerad population (Salguero 2020). Symtom som ses vid ett akut skede är bland annat hög feber, förhöjd hjärt- och andningsfrekvens, anorexi samt letargi (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2009). Vidare kan dräktiga suggor kasta sina foster och diarré samt kräkningar utvecklas (Dixon *et al.* 2019). Erytem över svans, distala extremiteter, bröst, öron, buk och perianalt kan uppträda samt cyanotiska

områden över öron, abdomen och perianalt (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2015). Vid ett subakut förlopp kan ett längre sjukdomsförlopp ses, med långsammare utveckling av sjukdomstecken. Symtom inkluderar undulerande feber, anorexi, hosta och dyspné samt aborter. Dödsfall sker vanligen inom 15-45 dagar efter infektion (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2009).

En karakteristisk patologisk förändring som ses vid obduktion av ASF-drabbade djur är hyperemisk splenomegali, där en kraftigt förstorad mjälte med förändrad konsistens, rundade kanter samt mörkare färg påträffas (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2015). Multifokal hemorragisk lymfadenit, huvudsakligen i de gastrohepatiska och renala lymfknutorna (Salguero 2020), samt blödningar i njurar är ytterligare patologiska lesioner som förekommer (Sánchez-Vizcaíno *et al.* 2015). Även blödningar i mucosan eller serosan i andra organ, såsom tarmar, urinblåsa eller hjärtats epikardium (Salguero 2020) samt lungödem och disseminerad intravasal koagulation (DIC) kan uppträda (Gómez-Villamandos *et al.* 2013).

2.2. Vildsvin

Europeiska vildsvin (*Sus scrofa scrofa*) trivs i blandat landskap med lövskog och barrskog i brutna jordbruksmarker. De lever i flockar med suggor som flockledare. Galtarna lever huvudsakligen ensamma större delen av sitt liv, men letar upp suggor i samband med brunst. Tillgången på föda är en viktig faktor som styr djurens aktivitet och de kan stanna länge i ett område med tillfredsställande födotillgång. En ensam galt kan röra sig flera mil i taget, framför allt om de söker efter ett nytt hemområde eller suggor (Markström & Nyman 2002).

Vildsvin parar sig vanligtvis mellan september och januari, med grisningar i januari till maj, men det kan också ske året runt. Normalt får suggor en kull per år, men de kan få upp till tre kullar på två år vid rätt förhållanden (Markström & Nyman 2002). En svensk studie från 2017 visade att vildsvin i Sverige kan grisa utanför den vanliga grisningsperioden (Malmsten *et al.* 2017). Vildsvin besitter en mycket hög reproduktionsförmåga, med en medelkullstorlek på 3-7 kulingar, men upp till 11-15 individer kan födas i en kull. Kullstorlekarna varierar med suggans ålder samt från år till år utifrån klimat och fodertillgång (Guberti *et al.* 2019). Tillgång på naturlig föda under större delarna av året i Sverige, framför allt vid milda vintrar, ger bra förutsättningar för överlevnad hos vildsvinen (Naturvårdsverket 2020b).

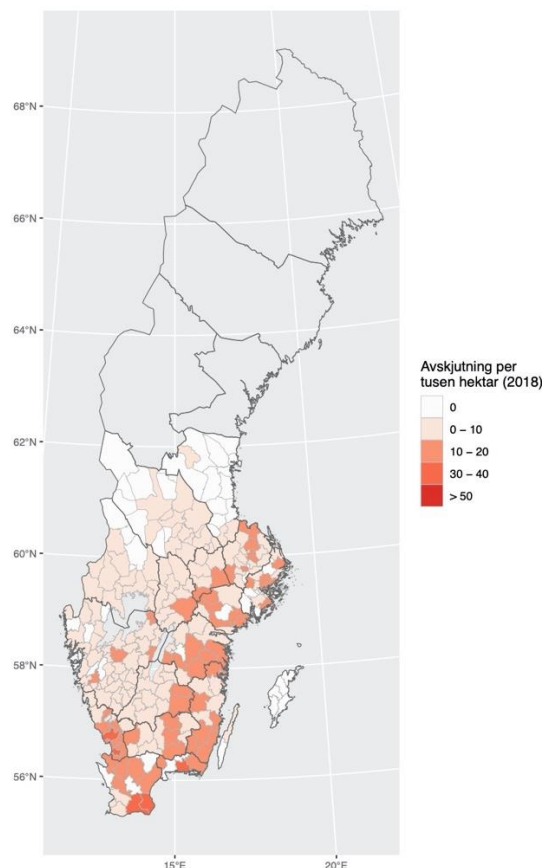
2.2.1. Vildsvinsjakt i Sverige

Vak- samt drevjakt är de vanligaste jaktmetoderna vid vildsvinsjakt (Markström & Nyman 2002). Enligt Jaktförordningen (SFS 1987:905) får jakt ske mellan 16 april och 15 februari i hela landet på alla vildsvin undantaget suggor tillsammans med

smågrisar. Skyddsjakt av årsungar får utföras året runt över hela landet enligt Jaktförordningen (SFS 1987:905) som beskriver att vildsvin “som kommer in på gård eller i en trädgård och där kan orsaka skada eller annan olägenhet får jagas” mellan 1 juli och 30 juni. Under jaktåret 2019/2020 (1 juli-30 juni) löste 292 349 personer statligt jaktkort, vilket är en vildvårdsavgift som behöver betalas av alla som jagar i Sverige och som ger en indikation om antalet jägare i Sverige (Naturvårdsverket 2020a).

2.2.2. Vildsvinspopulationen i Sverige

Vildsvin har funnits i Sverige i tusentals år, men genom intensiv jakt utrotades de helt från landet under slutet av 1700-talet. Genom illegala utsättningar och rymningar från vildsvinshägn återkom dock frilevande vildsvin under slutet av 1900-talet och sedan dess har utbredningen skett i snabb takt (Markström & Nyman 2002). 1990 sköts drygt 300 vildsvin och under slutet av 1990-talet sköts knappt 5000 vildsvin per år i Sverige, men under 2000-talet har antalet skjutna individer ökat markant. Drygt 112 000 skjutna vildsvin i landet rapporterades till Svenska Jägarförbundet 2018 (Viltdata 2020), se figur 1 för vildsvinens utbredning i Sverige.

Figur 1: Geografisk distribution av vildsvin i Sverige baserat på avskjutning av vildsvin per 1000 hektar 2018. Karta av SVA, Sverige.

För att estimeras vildsvinspopulationen kan räkning av spillning, inventering av spår samt sammanställning av antalet avskjutningar användas (Markström & Nyman 2002). I Sverige används huvudsakligen avskjutningsstatistik, trafikolyckor med vildsvin samt analyserade trikinprover, men denna statistik skildrar framför allt populationstrender på nationell och regional nivå. 2020 approximerades den svenska stammen bestå av minst 300 000 vildsvin (Naturvårdsverket 2020b). Dock finns flera svårigheter i att uppskatta antalet vildsvin och tillförlitligheten kring populationsstorlek baserat enbart på insamlad data från jakt kan ifrågasättas (Guberti *et al.* 2019). Baserat på data från Svenska Jägarförbundet ses att fler skjutna vildsvin rapporterats in de senaste decennierna, vilket skulle kunna bero på ökad populationsstorlek, ökad avskjutning eller ökad rapportering.

2.3. Övervakning och förebyggande åtgärder ASF

2.3.1. Övervakning av afrikansk svinpest

Det finns flera olika metoder för övervakning av djursjukdomar, ofta delas dessa in i aktiv respektive passiv övervakning. Aktiv övervakning utgår från att information samlas in utifrån förbestämda, planerade insamlingsprotokoll (Hoinville 2013). Vid passiv övervakning är det istället observatörer som bidrar med uppgifter om djurhälsa utifrån särskilda händelser (Hoinville 2013). Därtill finns utökad passiv övervakning, vilket innebär att data om djurhälsa samlas in med involvering av aktiva utredare. Detta kan exempelvis innebära att följa upp misstänkta sjukdomsrapporteringar, eller att aktivt uppmuntra rapportering av specifika sjukdomar (Hoinville 2013).

Enligt 1 § i Statens jordbruksverks föreskrifter om epizootiska sjukdomar m.m. (SJVFS 1999:102) omfattas ASF av epizootilagen (SFS 1999:657), vilket innebär att redan vid misstanke om ASF ska det anmälas till Jordbruksverket och Länsstyrelse. Om ett sjukt eller dött vildsvin rapporterats ha uppvisat kliniska tecken på ASF, provtas och utreds detta (Statens Veterinärmedicinska Anstalt 2019c) i enlighet med epizootilagen (SFS 1999:657). I Sverige finns sedan 2013 dessutom ett övervakningsprogram för ASF hos vildsvin med utökad passiv övervakning (Statens Veterinärmedicinska Anstalt 2019c). Detta innebär att den som hittar ett dött vildsvin kan skicka delar av eller hela djuret till SVA. Sedan undersöks kadavret och förekomst av ASF-virus genom analyseras med hjälp av PCR. Denna analys utförs oavsett om kadavret uppvisar tecken på ASF eller inte (Statens Veterinärmedicinska Anstalt 2019c).

I tidigare ASF-fria länder har sjukdomen ofta upptäckts först hos vildsvin som hittats döda (Guberti *et al.* 2019). Till följd av att jägare känner till sitt lokala område

väl, besitter de en mycket viktig roll i att upptäcka vildsvinskadaver och på så sätt delta i övervakningen (Guberti *et al.* 2019). Det är av stor vikt att provta sjuka och döda djur så fort som möjligt, för att upptäcka introduktion i tidigare ASF-fria områden (Gavier-Widén *et al.* 2015). Den optimala metoden för att återfinna smittämnet är att utföra obduktioner och provtagningar från hela vildsvinskadaver, men om den möjligheten inte finns är även prover från exempelvis blod eller ben ett alternativ. Prov från benmärgen kan tas om kadavret börjat autolyseras (Gavier-Widén *et al.* 2015).

SVA uppmanar alla som upptäcker ett sjukt eller dött vildsvin i naturen att rapportera in det till dem (Statens Veterinärmedicinska Anstalt 2019a). Rapportering kan ske via www.rapporteravilt.sva.se (Statens Veterinärmedicinska Anstalt 2020), där uppgifter om fyndet och lokaliseringen fylls i. Efter att SVA mottagit en rapport tar de beslut om provtagning (Jordbruksverket 2019), varefter prover tas för att testa förekomst av ASF och statistiken sammanställs (Statens Veterinärmedicinska Anstalt 2019a). Enligt denna statistik har det mellan åren 2014 och 2019 rapporterats in 5, 17, 21, 21, 15 respektive 38 stycken upptäckta döda vildsvin, vilka alla har undersökts utifrån förekomst av ASF. 2020 har det hittills (2020-12-10) rapporterats 63 stycken vildsvin, alltså en ökning från tidigare år. Av dessa totalt 180 stycken inrapporterade vildsvinskadaver har ASF hittills inte påvisats i något fall (Statens Veterinärmedicinska Anstalt 2019a).

Det är av stor vikt att jägare som rör sig ute i vildsvinens habitat förstår vikten av att rapportera in sjuka eller döda vildsvin (Khomenko *et al.* 2013). I Sverige har Svenska jägareförbundet gått ut till sina medlemmar med information bland annat om sjukdomen, vikten av att rapportera misstänkta fall till SVA för att upptäcka eventuell smitta i tidigast möjliga mån, samt hur man bör agera efter utlandsresor (Svenska Jägareförbundet 2020).

Enligt en enkätstudie utförd i Tyskland, Bulgarien och västra Ryssland svarade 83 % av de tillfrågade jägarna som någon gång hade upptäckt ett vildsvinskadaver att de hade rapporterat fyndet till en veterinär eller viltförvaltare. En orsak till att inte rapportera fynd var kunskapsbrist kring möjligheten att rapportera upptäckta vildsvinskadaver (Vergne *et al.* 2016). Detta stöder idén om hur viktigt det är att öka medvetenheten kring ASF och tillgängligheten för rapportering bland berörda målgrupper, exempelvis jägare.

I en observationsstudie av Probst *et al.* (2017) noterades flera tillfällen där vildsvin närmade sig, luktade och bökade runt bland vildsvinskadaver. Det faktum att döda vildsvin riskerar att bli kvar länge i naturen i kombination med att ASFV är ett mycket motståndskraftigt virus, medför att viruset kan persistera i miljön under långa perioder. Med anledning av detta är en viktig kontrollåtgärd i områden med

ASF hos vildsvin att snabbt upptäcka döda vildsvin samt eliminera dem från upptäcktsplatsen alternativt destruera kropparna direkt på plats (Probst *et al.* 2017).

I två studier av Urner *et al.* i Estland (Urner *et al.* 2020) samt Lettland (Urner *et al.* 2021) genomfördes fokusgruppsdiskussioner med jägare från Estland respektive Lettland. I studien från Estland utfördes 10 fokusgruppsdiskussioner med totalt 46 deltagare (Urner *et al.* 2020) och i Lettland 10 fokusgruppsdiskussioner med totalt 50 deltagare (Urner *et al.* 2021). I den estniska studien (Urner *et al.* 2020) framkom att deltagarna huvudsakligen upplevde negativa konsekvenser av den passiva övervakningen, med fokus på arbetsbörda, tidsåtgång samt ekonomiska faktorer. Dessa jägares främsta motivatorer för rapportering av kadaver var ekonomiska incitament samt att endast behöva rapportera fyndet och därmed inte utföra ytterligare uppgifter, såsom nedgrävning av kadavret. I den lettiska studien (Urner *et al.* 2021) visades att deltagarna bedömde det som positivt att rapportera då detta kunde hjälpa till att kontrollera ASF. En negativ faktor som ansågs viktig var vetskapen om att sjukdomen återvänt. För att öka rapporteringen från jägarna bedömdes de starkaste motivatorerna vara att minska infektionstrycket i vildsvinspopulationen.

2.3.2. Förebyggande åtgärder för att förhindra introduktion till Sverige

Mänskliga aktiviteter är den viktigaste faktorn för spridning av ASF över långa avstånd och därmed för introduktion till nya länder utan landgräns till smittade områden (Depner *et al.* 2020). Resande och förflyttningar av varor såsom kontaminerat kött eller djurprodukter som betar, hudar eller skallar (Guberti *et al.* 2019) har stor inverkan på den globala spridningen av viruset (Kondo *et al.* 2020). Till följd av att det inte finns något vaccin för att förebygga, eller läkemedel för att behandla, ASF är andra förebyggande åtgärder i områden fria från ASF av stor betydelse för att undvika att smittan drabbar vildsvins- och tamgrispopulationer (Beltrán-Alcrudo *et al.* 2017). Jägare har en viktig roll för tidig upptäckt och för att förhindra att smittan sprids (Bellini *et al.* 2016).

Inom tamgrisproduktionen är det av yttersta vikt att vidta strikta biosäkerhetsåtgärder, för att undvika att smittan förs in i en population (Penrith & Vosloo 2009). Förebyggande åtgärder för ökad biosäkerhet på en grisgård kan bland annat inkludera klädbyten, desinfektion av stövlar och transportfordon, att placera nya djur i karantän samt att inte utfodra grisar med okokta matrester (Dixon *et al.* 2020). Viktiga åtgärder för att undvika att introducera viruset till vildsvinspopulationen i Sverige är att avstå från att ta hem köttprodukter eller obehandlade jakttroféer från ASF-smittade länder, undvika att sprida matavfall i naturen samt att kompostera matavfall i slutna behållare. Efter kontakt med tamgrisar eller vildsvin utomlands samt efter vistelse i skog och mark utomlands bör jägare och andra berörda personer

rengöra utrustning, kläder och stövlar innan hemresa. Det rekommenderas att vänta minst två dygn efter jaktresa eller besök i en grisbesättning utomlands, innan vistelse på grisgård eller vid hantering av vildsvinsfoder. Dessutom bör hundar som varit med utomlands, samt deras utrustning, tvättas (Statens Veterinärmedicinska Anstalt 2019b; Jordbruksverket 2020).

3. Material och metod

Mellan oktober och november 2020 genomfördes en kvalitativ intervjustudie i form av fokusgruppsdiskussioner med svenska jägare, med syfte att få en inblick i deras uppfattningar om förebyggande åtgärder och övervakning av afrikansk svinpest hos vildsvin i Sverige.

Diskussionerna följde en förutbestämd diskussionsguide (se bilaga 1) framtagen i samråd med handledarna. Innan studien påbörjades testades diskussionsguiden i en pilotdiskussion med tre SVA-anställda personer, som även är jägare. I denna pilotdiskussion testades upplägget och frågorna i diskussionsguiden. Teman och frågor i diskussionsguiden utvärderades och utifrån kommentarer från pilotdeltagarna och handledare anpassades diskussionsguiden vidare.

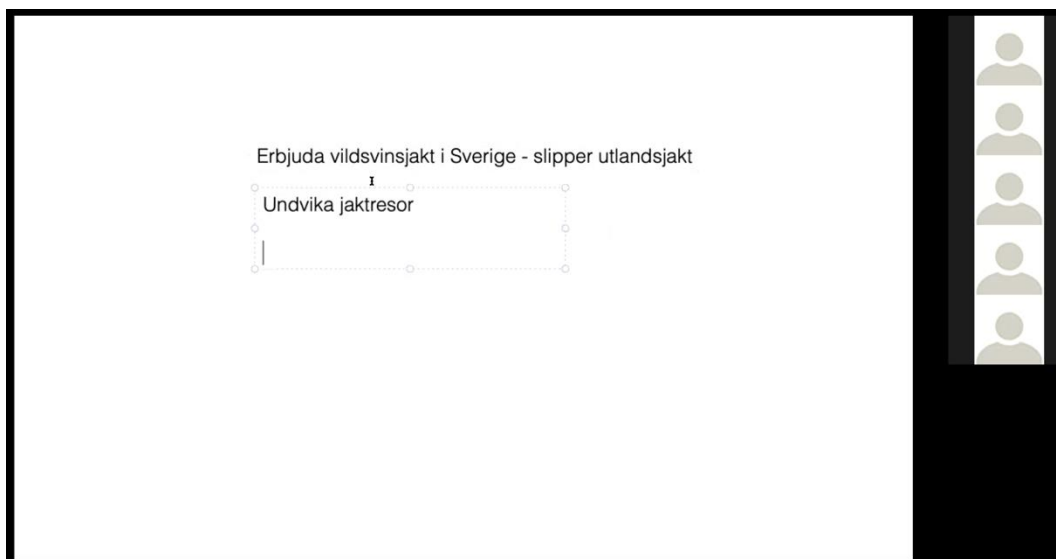
Deltagarna i studien valdes ut genom ändamålsenligt urval. Inklusionskriterierna för deltagande i gruppdiskussionerna var att personerna var jägare och bodde eller jagade i områden i Sverige där det finns vildsvin. De flesta av deltagarna rekryterades med hjälp av kontakter på Svenska Jägarförbundet, medan andra rekryterades via personliga kontakter. Vid varje diskussion medverkade mellan tre och fem personer. Fokusgruppsdiskussioner genomfördes tills mättnad var uppnådd, d.v.s. då ingen ny information framkom under diskussionerna. Antalet diskussioner anpassades även till följd av logistiska och tidsbegränsande faktorer. Till följd av restriktioner och försiktighetsåtgärder utifrån rådande covid-19-pandemi fick de initiala planerna om fysiska möten revideras och istället genomfördes alla diskussioner som digitala videomöten (se figur 2). Samtalen med jägarna hölls över videokonferensverktyget Zoom (Zoom Video Communications, Inc. 2020) och deltagarna befann sig på valfri plats under mötena. Alla deltagare anslöt med mikrofon och tillfrågades även att ansluta med videokamera, vilket några gjorde och andra avstod från. Enstaka av de som planerat att delta hade svårigheter att ansluta till mötet överhuvudtaget, eller att ansluta med in- och utgående ljud, vilket ledde till ett litet bortfall av deltagare innan själva diskussionen inleddes. Diskussionerna spelades in med ljud och video genom inspelningsverktyget i Zoom. Alla deltagare godkände inspelning av ljud och bild muntligt i början av samtalet. Vardera möte pågick cirka två timmar (1 timme och 47 minuter som kortast respektive 2 timmar och 9 minuter som längst). Under varje möte deltog förutom jägarna en diskus-

sionsledare och en antecknare. Därtill deltog en epidemiolog från SVA, som initialt höll en kortfattad presentation med grundläggande information om ASF.

Innan diskussionerna inleddes samlades uppgifter in från varje deltagare, gällande deras ålder, kön, huvudsakligt jaktområde, jakterfarenhet i antal år samt huruvida de var markägare eller inte. Under diskussionerna tillsåg diskussionsledaren att ämnen i diskussionsguiden berördes, samtidigt som utrymme gavs för deltagarna att styra samtalet mot ämnen av intresse för dem. Deltagarna uppmanades att prata fritt under samtalen och att öppet dela med sig av sina åsikter. Öppna frågor ställdes för att stimulera diskussion. I diskussionsguiden ingick bland annat att deltagarna redogjorde för de åtgärder de kände till för att undvika introduktion av ASF till Sverige. Efter att deras egna förslag lyfts fram fyllde diskussionsledaren i med andra förslag som ansågs vara viktiga åtgärder, för att även de skulle kunna diskuteras.

Efter avslutat möte transkriberades allt som sagts under samtalet ordagrant utifrån ljudinspelningarna. All text granskades noggrant flertalet gånger och kodades utifrån primärkoder som identifierades iterativt under analysen. Primärkoderna var inte förbestämda utan framkom successivt under analysen, utifrån vad som diskuterades i samtalen. I kodningsarbetet användes det kvalitativa forskningsverktyget Taguette (Rampin *et al.* 2020). Efter den primära kodningen förkortades de kodade textavsnitten för att underlätta översikt och fördes in i en tabell. Utifrån primärkoderna som framkom under arbetet kunde dessa sammanföras under teman som identifierades och vidare grupperas in i övergripande kategorier (se bilaga 2).

Figur 2: Skärmbild från en av diskussionerna, anonymiserat. Tagen av författaren.

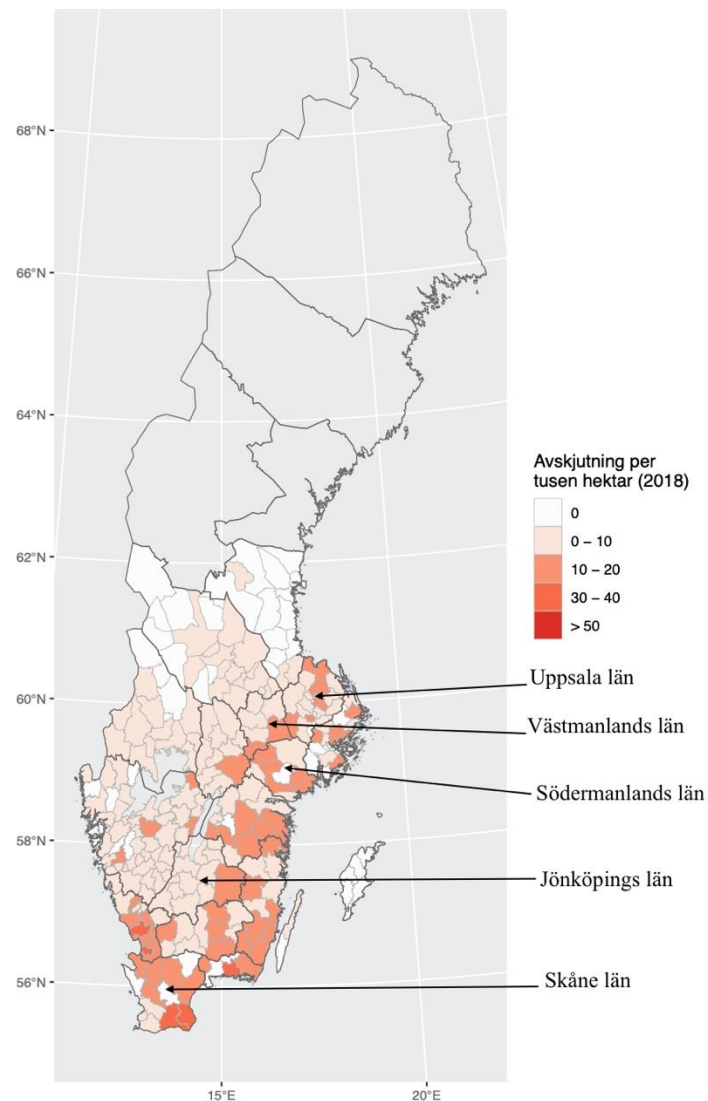
4. Resultat

4.1. Deltagare i studien

Sammanlagt genomfördes sex fokusgruppsdiskussioner. Dessa sex grupper benämns härnäst FG 1-FG 6. I studien deltog totalt 25 personer, varav 3 kvinnliga och 22 manliga jägare. Deltagarna var mellan 20 och 72 år med en medelålder på 47,5 år och hade varierad jakterfarenhet, från 4 år till över 50 år. 10 stycken av deltagarna var markägare och 14 stycken ägde inte mark, en deltagare svarade inte på denna fråga. Deltagarna jagade huvudsakligen i fem olika län i Sverige: Jönköpings län, Skåne län, Södermanlands län, Uppsala län samt Västmanlands län (se deltagarnas geografiska fördelning i figur 3), med en majoritet från Södermanlands län. Dessutom jagade några även i Dalarna, Hälsingland, Jämtland, Västerbotten och Västernorrlands län. Se tabell 1 för en sammanställning av deltagarnas angivna uppgifter.

Tabell 1: Sammanställning av gruppernas antal deltagare, könsfördelning, huvudsakliga jaktområde samt om de var markägare eller inte.

Grupp	Antal deltagare	Kvinnor	Män	Markägare (ja/nej)	Huvudsakligt jaktområde (län)
1	5	1	4	3/2	Skåne
2	5	1	4	1/3 (1 utan uppgift)	Jönköpings
3	3	0	3	1/2	Uppsala
4	5	1	4	4/1	Södermanlands, Västmanlands
5	3	0	3	0/3	Södermanlands
6	4	0	4	1/3	Södermanlands
Totalt:	25	3	22	10 ja, 14 nej, 1 utan uppgift	

Figur 3: Karta som visar avskjutning av vildsvin per 1000 hektar (2018) med deltagarnas geografiska jaktområden markerade. Karta av SVA, Sverige, med markeringar av författaren.

4.2. Tematisk analys

Utifrån de primära koder som identifierades vid analys av texten framträdde 15 teman. Dessa kunde i sin tur sammanfattas i sju kategorier:

- Rapportering av vildsvinskadaver ("Rapportering").
- Aktivt sökande efter vildsvinskadaver ("Aktivt söka kadaver").
- Påverkan vid introduktion av ASF i Sverige ("Introduktion ASF i Sverige").
- Riskfaktorer samt smittvägar för introduktion av ASF i Sverige ("Riskfaktorer/smittvägar introduktion").
- Åtgärder för att minska risken för introduktion av ASF i Sverige ("Minska risk för introduktion").

- Inställning till de diskuterade åtgärderna för att minska risken för introduktion av ASF i Sverige ("Inställning till riskreducerande åtgärder").
- Uppfattningar om risken för introduktion av ASF i Sverige ("Uppfattning om risken").

Primärkoder, teman och kategorier som framkom under den tematiska analysen har sammanställts i en reducerad tabell (tabell 2). För hela tabellen, som inkluderar kommentarerna från fokusgruppsdiskussionerna, se bilaga 2. Primärkoder, teman och kategorier som framkom är vidare strukturerade utifrån de sju övergripande kategorierna och redogörs var för sig i resultatdelen nedan.

Tabell 2: Primärkoder, teman och kategorier som framkom i den tematiska analysen av texterna från alla fokusgruppsdiskussioner.

Primärkod	Tema	Kategori
Villighet att rapportera	Positivt rapportering	Rapportering
Annan förklaring till dödsfall	Negativt rapportering	
Hittar bara ett djur		
Okunskap/vet inte vad de ska göra		
Inte viktigt		
Tidskrävande		
Svårt		
Arbetskrävande		
Kadaver försvinner snabbt		
Djurens välmående		
Vill veta vad som är fel		
Enligt rutiner/som man ska göra		
Hjälpa till		
Enkelt		
Stoppa spridning tidigt		
Hittat vildsvin	Tidigare erfarenhet rap- portering SVA	
Hittat annat vilt		
Enkelt och snabbt	Öka rapportering	
Mer information		
En ansvarig i kretsen		
Involvera andra		
Få återkoppling		
Ute mycket redan		Negativt aktivt söka kada- ver
Tveksamhet		
Svårt och tidskrävande		
Första ASF-fallet	Öka aktivt sökande	
Push från högre instans		
Hund bra medhjälpare		
Generell oro/rädsla	Negativt introduktion	Introduktion ASF i Sverige
Tamgrisar/lantbruk		
Jakten		
Vildsvin/viltvård/välfärd		

Färre vildsvin	Positivt introduktion	
Köttprodukter	Utomlands ifrån	Riskfak- torer/smittvä- gar introduk- tion
Djurfoder		
Personer		
Jaktresor		
Allmänheten		
Jakt utomlands		
Åtgärder efter utlandsvistelse	Åtgärder	Minska risk för introduk- tion
Rengöring utrustning/kläder/skodon		
Svenskt kött		
Öka information		
Ambassadör – sprida information		
Gränser/tullar		
Inte jägare som utgör risk		
Inte lägga allt ansvar på jägarna		
Positiva till åtgärderna	Positiv inställning	
Inga riskbeteenden		
Sett information		
Pandemi – färre resor	Liten risk	Uppfattning om risken
Snart här	Nära risk	

4.2.1. Kategori 1: Rapportering

Deltagarna visade ett stort intresse att delta i den passiva övervakningen, då de generellt ställde sig mycket positiva till att rapportera fynd av vildsvinskadaver till SVA. Det beskrevs som essentiellt att rapportera in omgående vid kadaverfynd:

”Det är ju högprioriterat med svinpesten. Så just att hitta ett dött vildsvin, för mig är det högaktuellt att rapportera in det så fort som det bara går. Jag har ju följt utvecklingen i Tyskland här på ganska nära håll och det går fort” (FG 6).

Därtill framkom att det fanns flera olika motivatorer för att jägarna skulle rapportera vilt. Detta grundades huvudsakligen i ett intresse för djuren, både det nuvarande tillståndet i viltstammarna samt framtida risker med sjukdomsspridning. En viktig anledning till att rapportera var att få reda på vad det var som drabbat djuret, jägarna ville veta varför det dött:

”Generellt i jägarkåren så finns ett väldigt stort intresse om man hittar ett dött djur, att man då vill skicka det till SVA för att undersöka det, för att vi alla vill ju ha välmående viltstammar och man vill kartlägga om det är någon form av smitta som finns på ens mark eller jaktområde” (FG 1).

Om det därtill skulle visa sig vara ASF som var dödsorsaken såg deltagarna stor betydelse i snabb rapportering för att stoppa spridningen så tidigt som möjligt för att kunna begränsa smittspridningen i landet och på så sätt möjliggöra att konsekvenserna blir mindre. En av grupperna beskrev att rapportering sker då det är enligt

de rutiner de har och andra beskrev en vilja att hjälpa till. Vidare beskrevs jägarnas angelägenhet om djurens och viltstammarnas välmående som en viktig faktor:

”Jag tror att de flesta jägarna har ett stort djurintresse i botten /.../ och jag ser inte att någon inte skulle vilja göra det, förutsatt att man får rätt förutsättningar” (FG 4).

De flesta grupper hade tidigare erfarenhet av att rapportera till SVA då de hittat fallvilt, dock var det endast deltagare från en fokusgrupp som hade hittat kadaver av vildsvin. Deltagarnas upplevelser av rapporteringen till SVA beskrevs som positiva och de upplevde att de hade fått tydliga instruktioner från SVA angående hur de skulle gå tillväga efter rapporteringen.

Flera orsaker till att inte rapportera vilt framkom under analysen, vilket visade att jägarna initialt gör egna bedömningar beträffande huruvida kadaverfynd ska rapporteras eller inte, om de bedömer sannolikheten för annan uppenbar dödsorsak än ASF som stor. Under samtalet diskuterades situationer eller orsaker till att jägarna inte skulle rapportera in fynd av vildsvinskadaver. Det kunde bland annat bero på att de såg en annan förklaring till dödsfallet. Om de hittade en enstaka vildsvinskulning eller ett ungt djur skulle de avstå från att rapportera fyndet, med anledning av att de mest troligt fryst ihjäl, blivit ihjälbitna eller dött av annan orsak. Om det var en sedan tidigare känd trafikolycka eller om kadavret hittats längs en väg eller järnväg skulle jägarna också låta bli att rapportera fyndet. Att en tydlig skada ses, exempelvis brutna ben, sårskador eller kulhål eller att de endast hittade ett enda dött vildsvin var ytterligare orsaker som angavs som anledning att inte rapportera in kadaverfynd.

Okunskap bland jägare diskuterades som en annan anledning att inte rapportera viltfynd. Hade jägarna inte fått information visste de inte vad de ska göra vid kadaverfynd eller hur de skulle rapportera fyndet. En faktor som togs upp som förklaring var att det kunde anses inte vara viktigt för jägare att rapportera. Ytterligare ett hinder för rapportering som framkom var om rapporteringen var tidskrävande, svår eller arbetskrävande kunde de låta bli att rapportera:

”Tar det lång tid och det är krångligt, då vill man inte lägga energi på det” (FG 2).

Vid analysen framkom flera tankar om hur rapporteringen kunde ökas. Det framkom att enkelhet och snabbhet i rapporteringen är viktiga faktorer för att rapportera vilt, vilket indikerade att rapporteringen kan förbigås om något hinder tillstöter. För att öka rapporteringen av upphittade vildsvinskadaver nämnde jägarna behovet av enkelhet vid rapporteringen. För enkel åtkomst föreslogs bland annat en applikation till telefonen för rapportering som registrerar positionen direkt, alternativt att lägga till en rapporteringsfunktion i redan befintliga applikationer som används vid jakt.

Förslag om att varje jaktkrets skulle utse en ansvarig för denna fråga, samt att få återkoppling efter rapportering nämndes också.

Vidare diskuterades att mer information om ASF var eftertraktat, såsom sjukdomsbild, inkubationstid och liknande, så att jägarna vet vad de ska leta efter, samt information gällande vad SVA vill med proverna, alltså varför jägarna ska rapportera. Olika vägar för att jägare enklare ska få information om vad som ska göras vid fynd av vildsvinskadaver diskuterades, förslagsvis vore information i jägarpublikationer från jägarorganisationerna en bra metod:

”De allra flesta jägarna är ju anslutna till någon sån organisation, så om de får hjälp att pusha ut det, det skulle jag kunna tänka mig är en bra väg att gå” (FG 4).

Då många fler människor än jägare rör sig ute i skog och mark nämndes ett förslag om att involvera andra organisationer, exempelvis Friluftsrådet, för att öka rapporteringen även bland andra personer:

”Alla som rör sig i naturen skulle ju behöva hjälpas åt för att kunna stävja det här” (FG 3).

4.2.2. Kategori 2: Aktivt sökande efter kadaver

I analysen framkom att jägarna i diskussioner kring att gå ut i skogen och aktivt leta efter vildsvinskadaver generellt uttryckte tveksamhet kring nyttan av aktivt sökande i nuläget. De beskrev att de redan är ute så mycket det går. Jägarna återgav att de är ute i markerna när de jagar, går med hunden, vid svamp- och bärplockning och somliga även under eftersök vid trafikolyckor, vilket sammanlagt resulterar i många dagar i skogen. Dessutom påtalades att det är tidskrävande samt att det finns svårigheter att hitta vildsvinskadaver, då de döda djuren misstänktes ligga i områden där det är svårt att komma åt:

”Det känns som att det skulle vara enormt tidskrävande och enormt svårt att hitta annat än sånt som ligger längs vägarna” (FG 3).

Om de är ute under dygnets mörka timmar kan det bli svårt att se ordentligt, samtidigt som det under hösten och vintern är mörkt ute större delen av den lediga tiden för många. Hundar beskrevs som bra medhjälpare, med anledning av att de är bra på att hitta kadaver samt att de gör att jägarna går på andra ställen är normalt:

”Det är som hundförare som man går på mycket konstiga ställen” (FG 2).

För att öka motivationen att aktivt söka efter kadaver diskuterades kampanjer från exempelvis jägareförbundet i området eller från myndigheter, som uppmanar alla

jägare att gå ut och leta, vilket flera uttryckte att de hade ställt upp på. Andra beskrev att de skulle gå ut och aktivt leta mer om det fanns ett tydligt incitament, i form av att ett dött vildsvin hittats:

”Hade man vetat att det kommit ett fall, eller om man misstänker att det är nånting sånt som afrikansk svinpest, då kanske man taggar till och går ut och tittar om det finns flera kadaver i skogen” (FG 5).

Ur detta framkom att det i nuläget inte ses som något syfte med att gå ut och leta mer aktivt efter vildsvinskadaver, både på grund av att det inte hittills funnits någon motivator i form av något bekräftat fall av ASF i Sverige och att det fanns svårigheter i nuläget med att öka antalet dagar ute i skog och mark.

4.2.3. Kategori 3: Introduktion av ASF till Sverige

I analysen framkom flera faktorer som skulle påverkas negativt vid introduktion av ASF till Sverige. I denna fråga låg motivationen huvudsakligen i ett värnande om djuren, både tamgrisar och vildsvin, men drevs även av ekonomiska faktorer och personliga intressen. Under samtalen uttrycktes en generell oro och många såg en stor fara om smittan skulle introduceras i landet:

”Det vore ju fruktansvärt om vi fick hit det” (FG 3).

Alla grupperna pratade om en oro, både för det svenska lantbruket i allmänhet och tamgrisindustrin i synnerhet. Grupperna ansåg att introduktion skulle riskera att innebära stor ekonomisk förlust, påverkan på handel och mycket elände. Utöver tamgrisarna diskuterades även påverkan för vildsvinen och den svenska vildsvinsstammen:

”Eftersom vi har viltvård som vår huvuduppgift i stort sett, så är det ju bra om det inte sprids några sjukdomar bland djuren” (FG 5).

Vidare uttryckte deltagarna att introduktion av ASF i landet skulle kunna innebära personliga förluster för jägarna i form av att de förlorar en källa till kött och framför allt en hobby, då vildsvinsjakten beskrevs utgöra ett stort rekreationsunderlag:

”Det vore förödande. För mig är ju det här en jättestor hobby, det är ju det här jag lägger jättemycket utav min fritid på, framför allt grisar i och med att det är ju jakt året om” (FG 3).

Dessutom nämndes påverkan på företag som säljer jakttillfällen i Sverige, då sjukdomen och dess följder skulle få stora konsekvenser och ge ekonomisk påverkan på denna typ av verksamhet.

Flera av jägarna förde diskussioner kring huruvida somliga personer skulle tycka att det var positivt att få in sjukdomen i landet, med avseende på utrotning av vildsvin. Det spekulerades i risken att svenska bönder och andra personer avsiktligt skulle sprida smittan:

”Sen finns det ju alltid de som inte vill ha vildsvin, och de kan ju tycka att det skulle vara jättebra med den här pesten för då blir vi av med alla vildsvin. Men det drar ju med sig lite till som jag inte tror att de är medvetna om” (FG 2).

Dessa idéer kom upp i de flesta av samtalen, men handlade om spekulationer och tankar, det uttrycktes som hörsägen och inte reella misstankar. Detta medförde att risken för att detta skulle realiseras bedömdes liten, om än inte oväsentlig.

4.2.4. Kategori 4: Riskfaktorer för introduktion

Flera faktorer som jägarna bedömde som risker för introduktion av ASF till Sverige framkom. Dels diskuterades att köttprodukter från ASF-drabbade länder som tas med till Sverige utgör en risk för att introducera smittan, då de riskerade att nå vildsvin exempelvis genom att kastas i naturen. Därtill resonerades kring risken med djurfoder som importeras från drabbade länder, både foder till tamdjur samt för utfodring av vildsvin. Även personer som reser till och från Sverige i olika syften så som arbete eller turism sågs som en risk för smittintroduktion. Dessutom berördes jaktresor, vilket inkluderade både svenskar som åker utomlands för att jaga och utländska jägare som kommer till Sverige, något som skulle kunna resultera i spridning av viruset, då det kan följa med på skor, utrustning, hundar och liknande:

”Vi jägare, jag kan komma hem från Polen idag och så kan jag gå ut i min egen skog imorgon” (FG 2).

Vidare diskuterades risken med att allmänheten inte har tillräckligt stor kännedom om ASF och vägar för introduktion, alternativt att de inte bryr sig om det eller inte förstår allvaret. Detta bedömdes utgöra en risk, exempelvis att man tar med sig kött från smittat land.

4.2.5. Kategori 5: Minska risken för introduktion

Under diskussionerna uppmanades jägarna att redogöra för vad de som jägare kan göra för att undvika introduktion av ASF till Sverige, se tabell 3:

Tabell 3: Deltagarnas förslag på åtgärder för att undvika smittintroduktion av ASF till Sverige samt vilka grupper som nämnde respektive åtgärd.

Jägarnas egna förslag på åtgärder:	Grupp(er), FG:
Rengöring av all utrustning efter jakt	1, 2
Karantän av hundar efter utlandsvistelse	1
Riktlinjer för riskreducerande åtgärder	1

Sprida information, vara ambassadörer	1, 3, 4, 5, 6
Erbjuda vildsvinsjakt i Sverige - slipper utlandsjakt	2
Undvika jaktresor	2, 6
Rengöring av kläder, utrustning o. dyl. efter utlandsvistelse	3, 5
Inte sprida matavfall i naturen	3, 6
Undvika föra med smitta om varit utomlands	4
Äta svenskt	6

För att undvika smittspridning rekommenderades att undvika jaktresor helt och hållet och vikten av ordentlig rengöring av utrustning, kläder och skor om jaktresor ändå genomförs. Jägarna uttryckte att information till de som reser gällande vilka åtgärder som bör vidtas för att undvika smittintroduktion i landet är mycket viktigt. Det nämndes en risk att jägare som åker på jaktresor inte har kunskap om vad de ska göra efter resan och att sådan information måste nå ut till de som åker:

”För jag tror inte alla sköter det här med tvätten på vägen hem, med allt man har med sig ner och det är väl det som är den största faran med spridningen” (FG 2).

Några fokusgrupper diskuterade att rengöra kläder, skor och utrustning även vid inhemsk jakt samt att köpa närproducerade produkter och svenskt kött som riskreducerande åtgärder. Ytterligare en rekommendation som framkom var att öka informationen med tydliga instruktioner till allmänheten. Riktlinjer och information vid landets gränser, vid rastplatser och i naturreservat diskuterades, samt vikten av att erbjuda information till utländska besökare:

“Då är det ju viktigt också att vi har information på många olika språk. Så att människor som reser in i landet på ett enkelt sätt kan ta till sig informationen” (FG 1).

Det diskuterades även att det var viktigt med kontroll vid landets gränser och jämförde med andra länders tullar som bedömdes noggrannare. Jägarna påtalade att de är villiga att hjälpa till att sprida information om riskfaktorer för smittintroduktion i landet och åtgärder för att undvika att viruset kommer till landet, både inom jägarkåren och till allmänheten. De nämnde att de som jägare kan fungera som ambassadörer och att de bland annat kan sprida information i jaktlaget, i jägarkretsen och genom Jägarförbundet:

”Den intressanta biten handlar ju om information på bredare nivå. Det man vill är ju att på något sätt liksom få den här mun-mot-mun metoden. Att man börjar prata om de här frågorna ute i jaktlagen och verkligen börjar prata om dem. Det är ju först då jag tror att vi verkligen kommer att få med varenda enskild jägare” (FG 2).

4.2.6. Kategori 6: Inställning till riskreducerande åtgärder

De flesta fokusgrupperna ställde sig positiva till att personligen följa rekommendationerna för att undvika introduktion av sjukdomen i Sverige. Sammantaget bedömdes åtgärderna vara relativt lätta att vidta för dem som jägare, om de kände till vad som behövde göras eller om instruktioner var lättillgängliga:

”Det här är liksom ingenting som ska vara konstigt, det ska vara standard för varje enskild jägare alltid. Att man tänker sig för vad det är man pysslar men när är ute i naturen.” (FG 2)

En jägare nämnde att inga av de riskbeteenden som diskuterats var någonting som hen utförde idag och såg därför åtgärderna som någonting som redan följdes och en annan jägare nämnde att hen sett informationsskyltar på rastplatser.

Andra synpunkter som uttryckte en mer tveksam inställning till åtgärderna som diskuterats framkom också. I flera av samtalen ansåg deltagarna att den största risken för att introducera viruset till Sverige inte låg hos dem som jägare, utan hos andra individer som reser till och från landet:

”Men jag tror inte i och för sig att jägarna är den stora smittspridningsrisken utan jag tror det kommer komma från andra håll” (FG 1).

Utifrån detta bedömdes jägarna inte ha det största ansvaret. Andra uttryckte att det är ett för stort ansvar att lägga på jägarna och att det blir mycket ansvar hos varje enskild individ. Det framkom att deltagarna inte såg några större hinder att som jägare vidta rekommenderade åtgärder för att hindra smittintroduktion, men med anledning av att de inte såg sig själva som den största risken lades större ansvar på andra grupper, så som myndigheter och andra aktörer, men dessutom även allmänheten, inkluderat olika yrkesgrupper och turister.

4.2.7. Kategori 7: Uppfattning om risken

En deltagare uttryckte att det nog inte dröjer länge innan vi har fått in ASF i Sverige. I de flesta grupper diskuterades dock att den globala covid-19-pandemin skulle kunna medföra en mindre risk att introducera ASF till Sverige, då utlandsresorna minskat mycket. Detta sågs som ett tillfälle att nå ut med information under denna period med färre resor:

”Resandet är ganska begränsat överhuvudtaget, men då har vi ju chansen under den tiden att liksom sprida information och se till att folk är medvetna om det tills när det väl kommer igång igen” (FG 4).

5. Diskussion

Denna studie ger en inblick i vad svenska jägare har för uppfattningar om förebyggande åtgärder och övervakning av ASF hos vildsvin i Sverige. Det fanns en konsensus i viljan att hjälpa till och i en positiv inställning till att arbeta förebyggande mot ASF.

De flesta av jägarna hade aldrig tidigare hittat vildsvinskadaver och diskussionerna utgick därför huvudsakligen från deras spekulationer om hur de skulle agera om de hittar ett dött vildsvin samt från erfarenheter från andra djurslag. Detta likställs inte nödvändigtvis med hur de faktiskt kommer att agera vid eventuella framtida fynd av vildsvinskadaver. Däremot pekar det på en stor samarbetsvilja som är av relevans för att få en uppfattning om jägarnas attityder gentemot rapporteringen. Då det är av stor vikt att upptäcka ett eventuellt första fall av ASF i Sverige så tidigt som möjligt, krävs en ökad medvetenhet bland jägare och andra personer som rör sig i skog och mark. Rapportering av vildsvinskadaver kan förhoppningsvis leda till en tidig upptäckt av ASF, vilket är av stor vikt för effektiv bekämpning i händelse av introduktion av smittan till landet. Denna studie är inriktad på förebyggande åtgärder för att undvika smittintroduktion av ASF till Sverige och resultaten kan alltså implementeras direkt.

I en studie av Vergne *et al.* (2016) framkom att en orsak att inte rapportera kadaverfynd var kunskapsbrist kring möjligheten att rapportera. Ett liknande tema framträdde i denna studie, då informationsbrist kring vad jägarna bör göra vid kadaverfynd eller kunskapsbrist kring hur de ska rapportera diskuterades under samtalen. I denna studie framkom även andra orsaker till att inte rapportera och utifrån dessa diskuterades förslag på vad som kunde göras för att öka rapporteringen. Då både Estland och Lettland till skillnad från Sverige är drabbade av ASF är studierna av Urner *et al.* (2020, 2021) och denna studie inte helt jämförbara även om de använder liknande metoder och diskuterar samma frågeställningar. Studierna av Urner *et al.* (2020, 2021) fokuserar huvudsakligen på kontrollmetoder (där rapportering utgör en viktig del) för ASF i respektive land. Detta skiljer sig från föreliggande studie, då rapporteringen i Sverige är en del av övervakningen och i inte en kontrollmetod. Ytterligare en faktor som försvårar jämförelser mellan studierna var att det i Estland var jägarnas uppgift att gräva ned kadavret efter rapportering av fynd (Urner *et al.* 2020). Då Sverige i nuläget är ett ASF-fritt land, innebär rapportering av kadaver

till SVA inte denna typ av merarbete. Trots detta kunde också likheter mellan resultatet i dessa två studier och föreliggande studie urskiljas. Precis som i den estniska studien (Urner *et al.* 2020) diskuterades här att arbets- och tidsfaktorer kunde påverka rapporteringen negativt.

Informationsbrist och en önskan om mer information var ett genomgående ämne i denna studie, återkommande under alla samtal både när det gäller rapportering av kadaver och åtgärder för att undvika introduktion av ASF. Informationskampanjer från flera myndigheter och organisationer har redan genomförts i Sverige. Denna studie indikerar dock att ytterligare information via fler kanaler krävs, för att nå fler personer. Det bedöms finnas ett behov i att nå ut till så många som möjligt både i jägarkåren och bland allmänheten. Det finns naturliga variationer i hur mycket varje individ tar del av olika informationskällor, vilket kan vara en orsak till svårigheten att nå ut till alla och därmed en anledning att använda olika vägar för informations-spridning.

Under diskussionerna redogjorde deltagarna för vilka åtgärder de kände till för att undvika introduktion av ASF i Sverige. När de inte hade fler egna förslag fyllde diskussionsledaren i med andra förslag som ansågs vara viktiga åtgärder, så att de skulle kunna diskuteras. De olika grupperna nämnde olika åtgärder för att undvika introduktion, men sammantaget berörde grupperna de flesta av de åtgärder som tidigare nämnts i litteraturöversikten. Något de inte självmant tog upp var att undvika att hantera vildsvinsfoder eller besöka utfodringsplats för vildsvin om jägaren varit utomlands. Sammantaget indikerar detta att deltagarna i stor utsträckning identifierade risker för smittintroduktion och reflekterade över hur de kan undvikas, vilket bedöms positivt.

Sammantaget upplevdes det fungera mycket bra att genomföra diskussionerna med fokusgrupperna över videosamtal, istället för fysiska möten vilket var den initiala planen. Trots att enstaka deltagare hade tekniska problem vid anslutning till mötet blev det tillräckligt många deltagare i varje fokusgrupp för att stimulera ett fritt samtal. Videosamtalen flöt i det stora hela på bra och tillät alla att komma till tals. Under samtalen förekom ibland störningar när någon pratade, vilket kunde påverka deltagarnas sammanhängande resonemang och riskera att orsaka missuppfattningar. Detta ledde till ett flertal uppmaningar om upprepning av det som inte hördes för att kunna ta del av alla kommentarer och undvika att deltagarnas åsikter inte kom med. Till följd av att alla inte deltog med kamera kunde inte alla jägarna ses, vilket förtog möjligheten att ta del av deltagarnas ansiktsuttryck och kroppsspråk, något som kan vara givande i intervjustudier. Wirtz *et al.* (2019) belyser flera fördelar med s.k. datormedierad kommunikation vid fokusgruppsdiskussioner. Bland annat diskuteras logistiska fördelar, exempelvis flexibiliteten vid schemaläggning

som datormedierad kommunikation vid fokusgruppsdiskussioner medför samt effektiviteten i att samla deltagare från flera geografiska platser, utan att deltagare behöver resa, vilket sågs som en fördel även i min studie. Likt vad som märktes i föreliggande studie diskuterar de också att kroppsspråk endast går att observera om deltagarna ansluter till samtalet med videokamera (Wirtz *et al.* 2019).

Under vissa diskussioner sågs en snedfördelning över hur mycket varje deltagare pratade. I samtalen uppmanades deltagarna att prata fritt, men i händelse av att någon eller några av deltagarna inte pratade så mycket ombads de individerna stundtals att framföra sin åsikt. Detta kunde medföra en något bättre fördelning av i hur stor utsträckning deltagarna uttryckte sig, men samtidigt märktes att somliga av deltagarna uttryckte sig vid färre tillfällen och i mindre omfattning än andra. Fischer *et al.* (2020) beskriver problematiken med hierarkiska strukturer i grupper, då dominanta personer pratar mer än andra. Vidare beskrivs vikten av insatser av diskussionsledaren för att de som inte kommer till tals i samma utsträckning ska uttrycka sina åsikter (Fischer *et al.* 2020), vilket sågs ha betydelse även i min studie.

Svenska vildsvinsjägare valdes ut att delta i studien då syftet med studien inkluderade just denna gruppns uppfattningar och det fanns ett intresse i att höra vad de hade att säga om frågorna. I processen att rekrytera deltagarna togs kontakter på Svenska Jägarförbundet till hjälp, med hypotesen att det var ett bra sätt att nå ut med förfrågan om deltagande till svenska jägare. Kontakterna på Svenska Jägarförbundet uppmanades i sin tur att försöka rekrytera jägare som ville delta i studien. Därtill rekryterades några av deltagarna genom personliga kontakter. Detta urval av deltagare utgick från ändamålet och den praktiska genomförbarheten. Det finns svårigheter i att dra slutsatser om hur representativt resultatet i denna studie är för den svenska jägarkåren av flera orsaker, exempelvis då det kan finnas en bias i att de som frivilligt medverkade i denna i viss mån tidskrävande aktivitet bedömdes göra det av ett eget intresse. Liknande problematik berör Calba *et al.* (2015), där frågan om deltagarnas tillgänglighet och villighet påverkade urvalet av deltagare diskuteras. Därtill finns fler svårigheter då uppgifter om den svenska jägarkårens sammansättning i form av kön, ålder och andra faktorer inte har kunnat hittats. Dock fanns en stor variation i ålder och jakterfarenhet bland deltagarna i studien, men en mindre variation i kön, då 12% (3/25) av jägarna som medverkade var kvinnor.

Under samtalen kunde märkas att deltagarna hade olika grad av tidigare kunskap om ASF, från att ha stor kunskap och själva föreläsa om sjukdomen för andra, till att endast ha hört talas om ASF och inte känna till mycket mer än namnet. Alla fick höra samma inledande föreläsning med grundläggande information om ASF innan själva diskussionen startade. Variation i kunskapsgrad om ASF gav olika infallsvinklar till diskussionerna.

Sammanfattningsvis visade denna studie på en positiv inställning bland jägarna till att arbeta förebyggande mot ASF samt en vilja att hjälpa till med rapportering. Detta bedöms vara gynnsamt för ansvariga aktörer, som kan få stor hjälp av en samarbetsvillig jägarkår. Att flera konkreta förslag framkom bedöms som positivt, då myndigheter och organisationer kan ta till sig av dessa och förhoppningsvis dra nytta från dem.

Referenser

- Alonso, C., Borca, M., Dixon, L., Revilla, Y., Rodriguez, F., Escribano, J.M. & ICTV Report Consortium (2018). ICTV Virus taxonomy profile: Asfarviridae. *Journal of General Virology*, 99 (5), 613–614. <https://doi.org/10.1099/jgv.0.001049>
- Bellini, S., Rutili, D. & Guberti, V. (2016). Preventive measures aimed at minimizing the risk of African swine fever virus spread in pig farming systems. *Acta Veterinaria Scandinavica*, 58. <https://doi.org/10.1186/s13028-016-0264-x>
- Beltrán-Alcrudo, D., Arias, M., Gallardo, C., Kramer, S. & Penrith, M.L. (2017). African swine fever: detection and diagnosis – A manual for veterinarians. *FAO Animal Production and Health Manual No. 19*. Rome, Italy: Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), 88.
- Beltrán-Alcrudo, D., Lubroth, J., Depner, K. & De La Rocque, S. (2008). African swine fever in the Caucasus. *EMPRES Watch*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.1.3579.1200>
- Calba, C., Antoine-Moussiaux, N., Charrier, F., Hendrikx, P., Saegerman, C., Peyre, M. & Goutard, F.L. (2015). Applying participatory approaches in the evaluation of surveillance systems: A pilot study on African swine fever surveillance in Corsica. *Preventive Veterinary Medicine*, 122 (4), 389–398. <https://doi.org/10.1016/j.prevet-med.2015.10.001>
- Chenais, E., Ståhl, K., Guberti, V. & Depner, K. (2018). Identification of wild boar–habitat epidemiologic cycle in African swine fever epizootic. *Emerging Infectious Diseases*, 24 (4), 810–812. <https://doi.org/10.3201/eid2404.172127>
- Costard, S., Mur, L., Lubroth, J., Sanchez-Vizcaino, J.M. & Pfeiffer, D.U. (2013). Epidemiology of African swine fever virus. *Virus Research*, 173 (1), 191–197. <https://doi.org/10.1016/j.virusres.2012.10.030>
- Costard, S., Wieland, B., de Glanville, W., Jori, F., Rowlands, R., Vosloo, W., Roger, F., Pfeiffer, D.U. & Dixon, L.K. (2009). African swine fever: how can global spread be prevented? *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 364 (1530), 2683–2696. <https://doi.org/10.1098/rstb.2009.0098>
- Depner, K., Dietze, K., Globig, A., Zani, L., Mettenleiter, T. & Chenais, E. (2020). African swine fever and the dilemma of a relatively low contagiousness. *OIE Bulletin*, Panorama 2020-1.
- Dixon, L.K., Stahl, K., Jori, F., Vial, L. & Pfeiffer, D.U. (2020). African swine fever epidemiology and control. *Annual Review of Animal Biosciences*, 8 (1), 221–246. <https://doi.org/10.1146/annurev-animal-021419-083741>
- Dixon, L.K., Sun, H. & Roberts, H. (2019). African swine fever. *Antiviral Research*, 165, 34–41. <https://doi.org/10.1016/j.antiviral.2019.02.018>

- Fischer, K., Schulz, K. & Chenais, E. (2020). “Can we agree on that”? Plurality, power and language in participatory research. *Preventive Veterinary Medicine*, 180, 104991. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2020.104991>
- Gabriel, C., Blome, S., Malogolovkin, A., Parilov, S., Kolbasov, D., Teifke, J.P. & Beer, M. (2011). Characterization of African swine fever virus Caucasus isolate in European wild boars. *Emerging Infectious Diseases*, 17 (12), 2342–2345. <https://doi.org/10.3201/eid1712.110430>
- Gallardo, C., Soler, A., Nieto, R., Cano, C., Pelayo, V., Sánchez, M.A., Pridotkas, G., Fernandez-Pinero, J., Briones, V. & Arias, M. (2017). Experimental infection of domestic pigs with African swine fever virus Lithuania 2014 genotype II field isolate. *Transboundary and Emerging Diseases*, 64 (1), 300–304. <https://doi.org/10.1111/tbed.12346>
- Gavier-Widén, D., Ståhl, K., Neimanis, A.S., Segerstad, C.H. av, Gortázar, C., Rossi, S. & Kuiken, T. (2015). African swine fever in wild boar in Europe: a notable challenge. *Veterinary Record*, 176 (8), 199–200. <https://doi.org/10.1136/vr.h699>
- Gómez-Villamandos, J.C., Bautista, M.J., Sánchez-Cordón, P.J. & Carrasco, L. (2013). Pathology of African swine fever: The role of monocyte-macrophage. *Virus Research*, 173 (1), 140–149. <https://doi.org/10.1016/j.virusres.2013.01.017>
- Guberti, V., Khomenko, S., Masiulis, M. & Kerba, S. (2019). *African swine fever in wild boar - Ecology and biosecurity*. Rome, Italy: FAO, OIE and EC. <https://doi.org/10.4060/CA5987EN>
- Guinat, C., Gogin, A., Blome, S., Keil, G., Pollin, R., Pfeiffer, D.U. & Dixon, L. (2016). Transmission routes of African swine fever virus to domestic pigs: current knowledge and future research directions. *The Veterinary Record*, 178 (11), 262–267. <https://doi.org/10.1136/vr.103593>
- Hoinville, L. (2013). Animal health surveillance terminology - Final report from pre-ICAHS Workshop. *International Conference on Animal Health Surveillance*, (Version 1.2), 27.
- Jordbruksverket (2019). *Rapport - Uppdrag att bedöma behovet av förebyggande åtgärder för att hindra introduktion och spridning av afrikansk svinpest i Sverige*. Jordbruksverket.
- Jordbruksverket (2020-09-29). *Afrikansk svinpest*. <https://djur.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/sjukdomarochsmittskydd/smittsamadjursjukdomar/svinpest/afrikansksvinpest.4.4599d776162cc9bcb96de26.html> [2020-10-15]
- Khomenko, S., Beltrán-Alcrudo, D., Rozstalnyy, A., Pinto, J., Lubroth, J., Martin, V., Gogin, A., Kolbasov, D., & Animal Production and Health Division (2013). *African swine fever in the Russian Federation: Risk factors for Europe and beyond*. Rome, Italy: FAO. <http://www.fao.org/publications/card/en/c/456c5e1d-f450-524f-a664-a9803efd4208/> [2020-09-24]
- Kleiboeker, S.B. & Scoles, G.A. (2001). Pathogenesis of African swine fever virus in Ornithodoros ticks. *Animal Health Research Reviews*, 2 (2), 121–128. <https://doi.org/10.1079/AHRR200133>
- Kondo, S., Ito, K. & Kumagai, N. (2020). Border control measures to prevent the introduction of ASF. *OIE Bulletin*, Panorama 2020-1.
- Le, V.P., Jeong, D.G., Yoon, S.-W., Kwon, H.-M., Trinh, T.B.N., Nguyen, T.L., Bui, T.T.N., Oh, J., Kim, J.B., Cheong, K.M., Van Tuyen, N., Bae, E., Vu, T.T.H., Yeom,

- M., Na, W. & Song, D. (2019). Outbreak of African swine fever, Vietnam, 2019. *Emerging Infectious Diseases*, 25 (7), 1433–1435. <https://doi.org/10.3201/eid2507.190303>
- Malmsten, A., Jansson, G., Lundeheim, N. & Dalin, A.-M. (2017). The reproductive pattern and potential of free ranging female wild boars (*Sus scrofa*) in Sweden. *Acta Veterinaria Scandinavica*, 59 (1), 52. <https://doi.org/10.1186/s13028-017-0321-0>
- Markström, S. & Nyman, M. (2002). *Vildsvin*. Stockholm: Jägarförlaget.
- Mebus, C.A. (1988). African Swine Fever. I: Maramorosch, K., Murphy, F.A., & Shatkin, A.J. (red.) *Advances in Virus Research*. Academic Press, 251–269. [https://doi.org/10.1016/S0065-3527\(08\)60714-9](https://doi.org/10.1016/S0065-3527(08)60714-9)
- Montgomery, ER. (1921). On a form of swine fever occurring in British East Africa (Kenya Colony). *Journal of Comparative Pathology and Therapeutics*, 34, 159–191. [https://doi.org/10.1016/S0368-1742\(21\)80031-4](https://doi.org/10.1016/S0368-1742(21)80031-4)
- Naturvårdsverket (2020a-09-30). *Jaktkort och jägarexamen*. Naturvårdsverket. <https://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Jakt/jaktkort-och-jagarexamen/> [2020-12-10]
- Naturvårdsverket (2020b). *Nationell förvaltningsplan för vildsvin 2020-2025*. Stockholm: Naturvårdsverket.
- OIE World Animal Health Information System (2020). *Disease distribution map - African Swine Fever*. https://www.oie.int/wahis_2/public/wahid.php/Diseaseinformation/Diseasedistributionmap [2020-10-05]
- Pan, I.C. & Hess, W.R. (1984). Virulence in African swine fever: its measurement and implications. *American Journal of Veterinary Research*, 45 (2), 361–366.
- Penrith, M., Thomson, G. & Bastos, A. (2004). African swine fever. I: Coetzer, J.A.W., Thomson, G.R. & Tustin, R.C. *Infectious diseases of livestock with special reference to Southern Africa*, vol 2. Cape Town, South Africa: Oxford University Press Southern Africa, 1087–1119.
- Penrith, M.L. & Vosloo, W. (2009). Review of African swine fever: transmission, spread and control. *Journal of the South African Veterinary Association*, 80 (2), 58–62. <https://doi.org/10.4102/jsava.v80i2.172>
- Probst, C., Globig, A., Knoll, B., Conraths, F.J. & Depner, K. (2017). Behaviour of free ranging wild boar towards their dead fellows: potential implications for the transmission of African swine fever. *Royal Society Open Science*, 4 (5). <https://doi.org/10.1098/rsos.170054>
- Rampin, R., Steeves, V. & DeMott, S., *Taguette (Version 0.9.2)*. Zenodo. 2020-08-26.
- Rowlands, R.J., Michaud, V., Heath, L., Hutchings, G., Oura, C., Vosloo, W., Dwarka, R., Onashvili, T., Albina, E. & Dixon, L.K. (2008). African swine fever virus isolate, Georgia, 2007. *Emerging Infectious Diseases*, 14 (12), 1870. <https://doi.org/10.3201/eid1412.080591>
- Salguero, F.J. (2020). Comparative pathology and pathogenesis of African swine fever infection in swine. *Frontiers in Veterinary Science*, 7. <https://doi.org/10.3389/fvets.2020.00282>
- Sánchez-Cordón, P.J., Montoya, M., Reis, A.L. & Dixon, L.K. (2018). African swine fever: A re-emerging viral disease threatening the global pig industry. *The Veterinary Journal*, 233, 41–48. <https://doi.org/10.1016/j.tvjl.2017.12.025>

- Sánchez-Vizcaíno, J.M., Martínez-López, B., Martínez-Avilés, M., Martins, C., Boinas, F., Vialc, L., Michaud, V., Jori, F., Etter, E., Albina, E. & Roger, F. (2009). Scientific review on African swine fever. *EFSA Supporting Publications*, 6 (8), 5E. <https://doi.org/10.2903/sp.efsa.2009.EN-5>
- Sánchez-Vizcaíno, J.M., Mur, L., Gomez-Villamandos, J.C. & Carrasco, L. (2015). An Update on the epidemiology and pathology of African swine fever. *Journal of Comparative Pathology*, 152 (1), 9–21. <https://doi.org/10.1016/j.jcpa.2014.09.003>
- Sánchez-Vizcaíno, J.M., Mur, L. & Martínez-López, B. (2012). African swine fever: an epidemiological update. *Transboundary and Emerging Diseases*, 59 Suppl 1, 27–35. <https://doi.org/10.1111/j.1865-1682.2011.01293.x>
- Sauter-Louis, C., Forth, J.H., Probst, C., Staubach, C., Hlinak, A., Rudovsky, A., Holland, D., Schlieben, P., Göldner, M., Schatz, J., Bock, S., Fischer, M., Schulz, K., Homeier-Bachmann, T., Plagemann, R., Klaat, U., Marquart, R., Mettenleiter, T.C., Beer, M., Conraths, F.J. & Blome, S. (2020). Joining the club: First detection of African swine fever in wild boar in Germany. *Transboundary and Emerging Diseases*, Online. <https://doi.org/10.1111/tbed.13890>
- SFS 1987:905. *Jaktförordning*. Stockholm: Näringsdepartementet.
- SFS 1999:657. *Epizootilag*. Stockholm: Näringsdepartementet.
- SJVFS 1999:102. *Statens jordbruksverks föreskrifter om epizootiska sjukdomar m.m.* Jönköping: Statens jordbruksverk.
- Statens Veterinärmedicinska Anstalt (2019a). *Om övervakningen av afrikansk svinpest (ASF)*. /djurhalsa/smittlage/overvakning-av-afrikansk-svinpest-asf/om-overvakningen-av-asf/ [2020-09-18]
- Statens Veterinärmedicinska Anstalt (2019b-11-09). *Råd till jägare och andra som vistas i skog och mark utomlands*. /djurhalsa/smittlage/overvakning-av-afrikansk-svinpest-asf/smittskyddsrekommendationer-for-att-forhindra-afrikansk-svinpest/ [2020-10-15]
- Statens Veterinärmedicinska Anstalt (2019c). *Surveillance of infectious diseases in animals and humans in Sweden 2019*. (SVA:s rapportserie 64 1654-7098). Uppsala, Sweden.
- Statens Veterinärmedicinska Anstalt (2020). *Rapportera sjuka/döda vilda djur - Rapportera vilt*. <https://rapporteravilt.sva.se/> [2020-12-11]
- Svenska Jägareförbundet (2020-09-10). *Afrikansk svinpest*. jagareforbundet.se/vilt/viltsjukdomar/afrikansk-svinpest/ [2020-09-24]
- Urner, N., Mötus, K., Nurmoja, I., Schulz, J., Sauter-Louis, C., Staubach, C., Conraths, F.J. & Schulz, K. (2020). Hunters' acceptance of measures against african swine fever in wild boar in Estonia. *Preventive Veterinary Medicine*, 182, 105121. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2020.105121>
- Urner, N., Seržants, M., Užule, M., Sauter-Louis, C., Staubach, C., Lamberg, K., Oļševskis, E., Conraths, F.J. & Schulz, K. (2021). Hunters' view on the control of African swine fever in wild boar. A participatory study in Latvia. *Preventive Veterinary Medicine*, 186, 105229. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2020.105229>
- Vergne, T., Guinat, C., Petkova, P., Gogin, A., Kolbasov, D., Blome, S., Molia, S., Pinto Ferreira, J., Wieland, B., Nathues, H. & Pfeiffer, D.U. (2016). Attitudes and beliefs of pig farmers and wild boar hunters towards reporting of African swine fever in Bulgaria, Germany and the Western part of the Russian Federation. *Transboundary and Emerging Diseases*, 63 (2), e194-204. <https://doi.org/10.1111/tbed.12254>

- Viltdata (2020). *Viltdata statistik - avskjutning - vildsvin - nationellt*. <https://rapport.viltdata.se/statistik/> [2020-09-29]
- Wirtz, A.L., Cooney, E.E., Chaudhry, A., Reisner, S.L., & American Cohort To Study HIV Acquisition Among Transgender Women (2019). Computer-mediated communication to facilitate synchronous online focus group discussions: Feasibility study for qualitative HIV research among transgender women across the United States. *Journal of Medical Internet Research*, 21 (3), e12569. <https://doi.org/10.2196/12569>
- Zhou, X., Li, N., Luo, Y., Liu, Y., Miao, F., Chen, T., Zhang, S., Cao, P., Li, X., Tian, K., Qiu, H.-J. & Hu, R. (2018). Emergence of African swine fever in China, 2018. *Transboundary and Emerging Diseases*, 65 (6), 1482–1484. <https://doi.org/10.1111/tbed.12989>
- Zoom Video Communications, Inc. (2020).

Tack

Stort tack till min huvudhandledare Johanna Lindahl samt mina biträdande handledare Erika Chenais och Linda Ernholm för all er hjälp genom arbetets gång. Jag vill tacka alla jägare som deltog i studien och de på Svenska Jägarförbundet som hjälpte till vid rekryteringen av deltagarna. Tack till Hyeyoung Kim på SVA för kartan över den svenska vildsvinsdensiteten. Slutligen vill jag tacka min familj och mina vänner för stöd under denna tid och extra stort tack till Lotta Svensson för ett gott samarbete!

Populärvetenskaplig sammanfattning

Afrikansk svinpest (ASF) är en virussjukdom som kan orsaka allvarlig blödarfeber hos grisdjur. Dödligheten vid akut sjukdom hos europeiska vildsvin och tamgrisar kan vara mycket hög. Till följd av detta har sjukdomen påverkat tamgrisproduktionen mycket och medfört allvarliga socioekonomiska konsekvenser globalt. Sedan introduktion av viruset till Georgien 2007 har sjukdomen spridits till många länder och har drabbat flera länder nära Sverige, såsom Baltikum, Polen och Tyskland. Sverige har aldrig haft något fall av ASF.

En viktig del i Sveriges övervakning av ASF, med syftet att upptäcka introduktion av sjukdomen till landet så tidigt som möjligt, är att vildsvin som hittas döda i naturen rapporteras. Jägare som rör sig ute i skogen, d.v.s. vildsvinens naturliga habitat, bedöms spela en viktig roll för tidig upptäckt av ASF hos vildsvin. Därtill kan jägare vara en del i flera andra förebyggande åtgärder för att undvika introduktion av ASF till Sverige. Syftet med denna studie var att undersöka vad svenska jägare har för uppfattningar om förebyggande åtgärder och övervakning av ASF.

Denna kvalitativa intervjustudie fokuserar på svenska jägares inställning till den svenska övervakningen av ASF, metoder för att upptäcka fall av ASF, samt förebyggande åtgärder för att undvika att sjukdomen kommer till Sverige. För att få en inblick i detta utfördes totalt sex fokusgruppsdiskussioner med sammanlagt 25 jägare från områden med vildsvin i Sverige. Diskussionerna följde en diskussionsguide och utfördes som videosamtal under hösten 2020. Efter samtalen transkriberades alla diskussioner ordagrant och sedan genomfördes tematisk analys av textmaterialet, vilket innebar att all text granskades noggrant flertalet gånger och kodades utifrån primärkoder som identifierades iterativt under analysen. Utifrån de primära koder som identifierades vid analys av texten framträdde 15 teman. Dessa kunde i sin tur sammanfattas i sju kategorier: rapportering, aktivt söka kadaver, introduktion av ASF till Sverige, riskfaktorer, minska risk för introduktion, inställning till riskreducerande åtgärder och uppfattning om risken.

Sammanfattningsvis visade analysen att det fanns en generellt positiv attityd bland jägarna avseende sitt personliga och jägarkårens allmänna engagemang i övervakning och förebyggande åtgärder avseende ASF. Jägarna såg sin egen roll i övervakningen av ASF som viktig, men framhöll att andra personer också kunde bidra med

mycket. De bedömde däremot sin personliga roll i att undvika introduktion av smittan i landet till mindre betydelse. Det fanns bland jägarna ett stort intresse för att värna om både tama och vilda djur och en stor oro och rädsla om sjukdomen skulle komma hit. Det ansågs finnas en brist på kunskap om ASF, både inom den egna jägarkåren och hos allmänheten, men också en vilja i att hjälpa till att sprida information. Därtill framkom en stor idérikedom för att öka tillgängligheten på information och medvetenheten om sjukdomen och dess risker, då ASF-hotet bedömdes som realistiskt och allvarligt.

Bilaga 1: Diskussionsguide

Datum:

Antal deltagare totalt: Kvinnor: Män:

Starttid: Sluttid:

Diskussionsledare:

Antecknare:

Presentera er och era roller under samtalet, samtalsregler, förklara syftet med samtalet, fråga om lov att anteckna, fota samt spela in ljud och bild, informera om anonymitet och frivillighet.

Svara på följande frågor:

1. Namn
2. Ålder
3. Kön
4. Markägare eller inte
5. Jakterfarenhet (antal år)
6. Huvudsakligt jaktområde

Beskriv hur det ser ut med vildsvin och vildsvinsjakt i er jaktvardag?

Vi pratade om afrikansk svinpest här innan, hur tänker ni om den sjukdomen generellt?

Vad ser ni för fördelar med att förhindra att afrikansk svinpest kommer till Sverige?

Har ni hittat något dött eller sjukt vildsvin och vad gör ni i så fall om ni hittar döda eller sjuka vildsvin?

Vad ser ni för fördelar eller nackdelar med att rapportera till SVA om ni hittar ett dött vildsvin?

Vad skulle motivera er att rapportera mer/skicka in mer?

Vad skulle motivera er att gå ut i skogen att aktivt leta mer?

Vad kan ni som jägare göra för att förhindra att afrikansk svinpest kommer till Sverige?

Om det inte tas upp, nämn följande:

1. inte ta med köttprodukter från smittat land
2. inte sprida matavfall
3. om resor till drabbat land viktigt med noggrann rengöring innan hemresa
4. undvika att hantera vildsvinsfoder eller besöka utfodringsplats om varit utomlands

Vad ser ni för nackdelar med dessa åtgärder?

Vad ser ni för fördelar med dessa åtgärder?

Vad tänker ni om genomförbarheten för dessa åtgärder?

Hur effektiva tror ni att respektive åtgärd är?

Bilaga 2: Tabell primärkoder, teman och kategorier

Kommentarer FGD	Primärkod	Tema	Kategori
-----------------	-----------	------	----------

”Om man hittar ett dött vildsvin så vill vi ju också att det ska rapporteras, omgående.” 2 ”Ja jag kan bara instämma, det är så vi gör, eller skulle göra.” 2 ”Skulle jag hitta vildsvin så skulle jag göra det.” 2 ”Men jag skulle väl skicka in det till SVA, är väl tanken, i och med att vi bor ganska nära SVA.” 3 ”Kanske just den här grisfrågan, den kanske jägarna själva förstår vikten utav att, det är viktigt att vi rapporterar vilt.” 3 ”Vi är motiverade redan idag.” 4 ”Antingen ringer jag eller också så går jag in på vilt, vad heter det, viltrapport eller viltdata” 6 ”Det är ju högprioriterat med svinpesten. Så just att hitta ett dött vildsvin, för mig är det höga aktuellt att rapportera in det så fort som det bara går. Jag har ju följt utvecklingen i Tyskland här på ganska nära håll, och det går fort.” 6 ”Och jag ser inte att någon inte skulle vilja göra det, förutsatt att man får rätt förutsättningar. Jag kan ju bara prata för mig själv och dem jag känner närmast här som jagar, och alla gör ju vad de kan.” 4 ”Det är väl bara fördelar att folk rapporterar, det som man misstänker är nåt galet med. Jag kan inte se några nackdelar.” 5 ”Det finns ju bara fördelar att skicka in.” 5 ”Jag tror att de flesta är medvetna om de här problemen som kan komma, och är det bara så att vi får någon, vad ska man säga, uppmaning att göra det så lär väl alla jägare göra vad de kan för att hjälpa till och skicka in dem.” 4” ”Vi kör ju in andra djur ibland, älgar och allt möjligt, och det skulle vi ju inte göra om såg några nackdelar med det.” 6	Villighet att rapportera	Positivt rapportering	Rapportering
Enstaka, ung gris – gör ingenting åt det 1 ”Dom dör ju naturligt också /.../ även i tamgrisuppfödningen stryker en 15 kilos gris med ibland.” 1 Naturlig förklaring – gammal jaktskada 1	Annan förklaring till dödsfall	Negativt rapportering	

Små kultingar, oftast ihjälbitna av antingen jakthundar eller av sina egna fränder 1 Litet vildsvin, kulting, hade inte brytt mig så väldigt mycket om att lämna in det – fryst ihjäl eller blivit ihjälbiten 3 Viltolycka/trafikolycka som man vet om 1 ”Hade jag hittat det efter 77:an då hade jag ju bara sagt att det där är ett påkört vildsvin och sen hade jag inte reagerat så mycket mer på det.” 3 ”Men om det ligger efter vägen så skulle jag nog inte gå och släpa fram det där.” 3 ”Det är likadant som med rådjur som man hittar ute i skogen och sånt där, jag menar hittar man ett sånt så kan man ju titta om man hittar nåt brutet ben eller alltså det är nån krosskada i bogen eller nånting sånt där, och då kan man ju i alla fall konstatera att den har blivit påkörd och så har den gått iväg och så har den gått och dött.” 3 ”Ha haft ett kulhål och att det har varit ett misslyckat eftersök några veckor tidigare. /.../ Så dom har vi inte lämnat upp till SVA, för det har varit en mer naturlig dödsorsak då.” 4 Bråkat med varandra så de har fått sårinfektioner, det är ju så man ofta hittar. 5 Eller påkörda, skakade och så hittar man dom i skogen sen. 5 Påkörda grisar, ligger runt vägen, kan förutsätta att det är en långtradare till exempel. 5 Man ser att djuret skadats, avslagna ben, kan inte livnära sig. 5 Ligger nära väg eller järnväg. 5			
”Det svåra är ju om du bara hittar det där enda vildsvinet. Då tänker man att vad är det för en jävla tjuvskytt.” 2 ”Det är kanske inte så farligt. Vi ser, hittar vi en till eller så kanske vi gör nånting.” 1	Hittar bara ett djur		
”Jag vet inte riktigt vad jag skulle göra egentligen, om jag ska vara helt ärlig, själv som jägare, jag skulle nog behöva ringa någon /.../ om jag skulle hitta nåt, så skulle jag fråga, för jag vet inte riktigt själv vad jag ska göra.” 1 Känner inte till möjlighet att rapportera via hemsidan: ”Jag har kontakt med SVA i annat, men den har dom nog missat, eller har väl information från våra led själv varit väldigt dålig kan jag tycka.” 1	Okunskap/vet inte vad de ska göra		

”Nej men jag kan också hålla med där, just nu i detta läget tycker jag, väldigt dålig information.” 1 Har man inte fått information vet man inte vad man ska göra. ”Folk har inte kunskapen eller har inte fått veta om svinpesten på rätt sätt.” ”Det är framför allt mycket äldre människor skulle jag säga, som kanske inte har de här sociala medierna som det oftast cirkulerar runt på.” 2 ”Vi har många som inte har en epostadress /.../ vi tittar inte på Facebook där allting snurrar. Det är nog jägarkårens svåraste nöt att knäcka, hur vi når ut till alla utan att sitta och skicka brev. /.../ Det är svårt att fånga upp allt och alla.” 2 ”Så appfunktioner, men då är vi tillbaka till att har alla det?” 2 ”Jag tror att debatten måste komma igång lite mera, alltså det måste va mer skrivelser i jaktpressen, kanske i vanlig press om att det här är ett allvarligt hot, sen att det inte är realiserat riktigt än i Sverige, men att, om en jägare, eller en svamplockare eller vad det nu än kan vara för nånting, bärplockare, hittar döda djur så är det av vikt att man faktiskt rapporterar in det här till SVA. Och där kanske SVA också måste gå ut och “marknadsföra sig själva om just det du nämnde här att man kan ha det som en förstasida i mobilen och bara göra en koordinat och sen skicka in det här, jag hade ingen aning om att det existerade, och då är man ändå ganska insatt i dom här frågorna, men just en sån enkel grej hade jag inte en susning om.” 3 ”Men information måste ju va jätteviktigt i det här läget. Och gå ut innan det har kommit hit, inte börja när det har kommit.” 5			
”Skit i den grisen, nu åker vi hem. Det är lite sånt som jag tänker på, den verkligheten.” 1 ”Fram till dags datum så hade jag nog inte ens brytt mig även om jag hade hittat det i skogen, det tror jag inte” 3 ”Om man ser ett sjukt djur eller nåt djur som beter sig lite dåligt, då skjuter man det och sen eldar man upp det eller gräver ner det, det är nog ungefär så det funkar.” 3 ”Skjut, gräv och tig.” 3	Inte viktigt		

”Det är väl det som har vart gängse normen liksom, man, man vill absolut inte se djur, djur lida och man vet inte hur man ska hantera det. /.../ Man vet inte vad det är för någonting, det är ju enklare att bara elda upp det, eller gräva ner det. Och så konstatera, det var sjukt, punkt slut.” 3 ”Men sen så skulle det ju naturligtvis bli annorlunda om det hade kommit hit, då skulle man ju säkert tänka sig lite mer för. Det är ju skillnad nu när man det inte är någonting. Det är inte det första man tänker på då, afrikansk svinpest.” 6 ”Ja och sen är det ju, det (ASF) måste ju konstateras först innan man kan göra något åt det så att säga.” 6			
”Ja jag tänker allting är enkelt, varenda minut som man lägger på nånting som man inte, som inte fungerar i den dagliga verksamheten, det är egentligen tid som man snor från verksamhetens tid.” 1 ”Och det ska gå snabbt, för då gör man det. Tar det lång tid och det är krångligt då vill man inte lägga energi på det.” 2	Tidskrävande		
”Det är många som tyvärr inte rapporterar in för att det är krångligt och man förstår inte och då skiter man i det.” 2 ”Det måste ju vara enkelt att kunna rapportera, för det är många som tycker att när det blir för svårt så gör man det inte. Utan det jag skulle vilja se är att det är enkelt och smidigt” 2	Svårt		
”Nackdelarna (<i>ang. att rapportera</i>) är väl jobbet, men det är inte så märkvärdigt i och för sig.” 4	Arbetskrävande		
”Naturen är ju ganska duktig på att ta hand om det där rätt fort.” ”Det försvinner ju väldigt fort, gör det” 3 ”Naturen är ju extremt effektiv att mata undan.” 3 ”Vad jag vet så har vi väl inte hittat några döda grisar än så länge, utan de försvinner nog av sig själv skulle jag tro.” 4	Kadaver försvinner snabbt		
”Ja men det är klart att jägarna vill ju ha sitt vilt i skogen, så att alla gör ju allting.” 1 ”Vi alla vill ju ha välmående viltstammar” 1	Djurens välmående	Varför rapportera	

”Jag tror att de flesta jägarna har ett stort djurintresse i botten” 4			
”I jägarkåren så finns ett väldigt stort intresse om man hittar ett dött djur, att man då vill skicka det till SVA för att undersöka det” 1 ”Man vill kartlägga om det är nån form av smitta som finns på ens mark eller jaktområde.” 1 ”Skulle vi råka hitta ett dött vildsvin så måste vi ju genast anmäla det och få iväg det upp till Uppsala så att de kan kontrollera vad det är för fel på det.” 2 ”Det blir ju jag med om jag hittar ett dött vilt ute på mina marker, så vill jag ju veta varför dog det? /.../ Varför ligger det ett dött vilt här? Vi har inte jagat och det ska inte ligga här.” 2 ”Så är det ju bra om man får reda på vad det verkligen är för fel på det” 2 ”Fördelen är väl att få ett bra svar.” 4 ”Men är det någonting som inte är naturligt, det är klart att då vill man ju ha reda på det.” 4 ”Vi vill ju veta om det kommer någon sjukdom eller om det är något på gång, då vill man ju gärna veta det på att försöka stoppa det på en gång.” 4 ”Så att man får reda på dels hade det här djuret man skickade in någon sjukdom, är det något speciellt vi behöver titta på här runt omkring i naturen där vi hittade den.” 4 ”Ja det är väl att det blir proffsig omhändertaget då på en gång, och förhoppningsvis att det, som sagt, att man går till botten med det. Om det kan vara det här eller om det bara är själv-dött utav någon helt annan orsak.” 6	Vill veta vad som är fel		
”Nä men det är ju det man ska, ring till SVA. Hittar vi ett sjukt vilt djur eller ett dött vilt djur, det är ju dit man skickar dem, det är ju de rutinerna vi har. Så det är inget konstigt med det.” 2 ”Jag tror ju att de flesta jägarna gärna ställer upp och gör så gott de kan om man bara får en bra återkoppling.” 4	Enligt rutiner/som man ska göra		
”Så jag tycker det är viktigt att man bistår med den informationen och kan jag göra det och bidra med den informationen så är det jätteviktigt.” 2 ”Så jag skulle tro att det redan idag faktiskt finns en väldigt stor vilja att hjälpa till.” 1 ”Så har vi bara förutsättningarna ska vi nog kunna förse er med det ni behöver.” 4	Hjälpa till		

”Jag tror att de flesta är medvetna om de här problemen som kan komma, och är det bara så att vi får någon, vad ska man säga, uppmaning att göra det så lär väl alla jägare göra vad de kan för att hjälpa till och skicka in dem.” 4			
”Själva rapporteringen, alltså det är hur enkelt som helst.” 1	Enkelt		
”Det är ju skitviktigt att om vi nu faktiskt får ett fall så måste det ju in, fort, till SVA. Så att det inte hinner sprida sig. Så att vi får det här koncentrerade, lilla området.” 2 ”Det bästa med det är att lyckas jag hitta det första vildsvinet som faktiskt är drabbat, så kanske vi snabbt kan göra något åt det, och konsekvenserna blir mindre nationellt sett.” 2 ”Men det är, det är ju för att stoppa, om vi får reda på, finns svinpesten här, eller är det nåt annat. Det måste ju va viktigt för oss, känner jag, att få reda på om det är det eller inte.” 5 ”Nej, det är ju för vår egen skull, för att det inte ska spridas, det är ju så, och ha koll på vår stam. Är det nåt vi ser som är onormalt, då tar vi tag i det ju.” 5 ”Det borde ju vara helt naturligt att rapportera in det där så att man kan få kontroll på det, om det nu går att få kontroll på det.” 6	Stoppa spridning tidigt		
Hittade ett vildsvin i våras, dött utan någon yttre skada, ringde SVA, fick instruktioner, skickade in. 1 ”Jo men det tycker jag funkar jättebra, med kommunikationen med SVA.” 1	Hittat vildsvin	Tidigare erfarenhet rapportering SVA	
”Vi frågade SVA om vad vi skulle göra, men dom menade på att, gräv ner det bara, så då gjorde vi det. Så den, det var ju inget som vi tog hand om.” 3 ”Vi har ju faktiskt varit duktiga och lämnat in andra viltarter som vi har hittat i skogen och undersökt hos er på SVA. Det blir nog samma sak med vildsvin.” 4 ”Ja det har hittat andra viltarter också som har lämnats upp till SVA för undersökningar. Rådjur och annat.” 4 ”Den älgen som vi skickade in, det var väl den första, då kontaktade vi SVA.” 4 ”Då var ju inkopplat, SVA var ju inkopplat jättemycket, på just den biten, innan dom fick reda på vad det var för nånting. /.../ Folk anmälde ju direkt när dom hittade dovhjort ute i skogen, gjorde dom.” 5	Hittat annat vilt		

”Vi kör ju in andra djur ibland, älgar och allt möjligt, och det skulle vi ju inte göra om såg några nackdelar med det.” 6			
”Ja jag tänker allting är enkelt, varenda minut som man lägger på nånting som man inte, som inte fungerar i den dagliga verksamheten, det är egentligen tid som man snor från verksamhetens tid.” 1 ”Det är väl bra om man kan göra det enkelt.” 1 ”Men jag är ute efter den här enkelheten, att det ska vara så in i *** enkelt och naturligt att ta kontakt med dom och dom på nåt sätt.” 1 ”Men det hade varit fördelaktigt med en app eller liknande, jag vet inte om det finns men. Där jag åtminstone kan rapportera allt fallvilt som jag hittar. /.../ Men någonting mer snabbt, mer enkelt, som man bara skulle kunna ge till alla i jaktlaget, hörni, om ni hittat ett vilt så kan ni väl använda den här appen, och så får de en notis direkt med gärna kontaktuppgifter och sånt där då gärna så att man enkelt kommer åt det. Det tror jag vore riktigt bra.” 2 Appfunktioner – lägga till funktion i redan befintliga jaktappar som tex WeHunt eller Easy-Hunt 2 ”Så det måste ju vara enkelt. Och att göra det enkelt och smidigt, det är ju en tolkningsfråga tyvärr.” 2 ”Utan det jag skulle vilja se är att det är enkelt och smidigt” 2 ”Men egentligen är det ju, alltså tekniken finns ju. Tar vi SOS-appen, 112-appen, trycker du på den, då sänder ju den din position med en gång. Man skulle kunna använda sig av exakt samma fast... det är ju ändå SVA, det är ju inte vem som helst som kanske ska ha informationen. Det är ju SVA. Vi pratar ju om något ganska allvarligt. Det borde ju inte vara så svårt att kunna bygga in en sån i Wehunt-appen.” 2 ”Då tror jag att det måste ut mer information, mer enkelhet om det då sen är en app som man bara snabbt kan, som tar din koordinat på en gång där du står och du säger att det är en gris i närheten, ett rådjur eller vad det nu är för nånting då, så det där kanske man kan göra på ett enklare sätt, det finns sån här SOS-appen som tar din position på en gång, det kanske man	Enkelt och snabbt	Öka rapportering	

också skulle kunna göra med SVA och då tror jag nog att dom också skulle kunna få ännu mera inrapporterade döda djur, jag vet inte, tanke bara.” 3 ”Men det måste ju vara lätt, om man ser nånting, var man ska vända sig, om man misstänker nånting.” 1			
”Ja alltså det måste ju bli lätt för jägarna alltså att få fatt i information, om det händer, om man påträffar nånting. Menar det är ju ändå så många som är ute i skogarna och rör sig, även privatpersoner så att säga.” 1 ”Jag menar, jag tror jägarna är villiga att leta, men dom vill nog ha mer information, hur ska man gå tillväga och hur ska jag göra. Det är nog den informationen som är viktig att gå ut med. Jag tror inte det är, alla är nog villiga till ut och leta och rapportera, utan det är nog bara att man vill ha information hur, hur man ska gå tillväga.” 1 ”Och att det känns ju som att det finns behov av mycket mer information.” 1 ”Och det är kanske mycket sån här information som behöver gå ut, och mer då kanske vi våra, nu är jag inne i jägarförbundet så då är det ju svensk jakt det som gäller. Jag vet inte vad riksjägarerna har för organ men, det kanske behövs mer skrivelser i de medierna som jag tror alla respektive jägare har hem i brevlådan.” 4 ”Nej, dels tidningarna naturligtvis, men mer reklam för den hemsidan också, jag menar som du säger, så här kan du gå tillväga, vikten av det också.” 4 ”Via jägarorganisationerna, riksjägarerna och jägareförbundet, för de allra flesta jägarna är ju anslutna till någon sån organisation. Så om de får hjälp att pusha ut det, det skulle jag kunna tänka mig är en bra väg att gå.” 4 ”Få reda på lite mer om sjukdomsbilden, hur den uppträder och hur snart efter smittotillfälle de blir medtagna och dör osv, det tror jag det har missats lite information om. Jag tror inte det har stått någonting där jag har läst iallafall. Det behöver komma ut och delges till så många som möjligt så att man vet vad man ska titta efter, även på levande grisar. Hur lång tid det tar vid inkubationstid osv.” 4 ”Jag tror att informationen är den stora biten, att, dom som har nån kunskap eller tanke om det här informerar dom andra i sina jaktlag, framför allt, att man tänker sig för när det är såna	Mer information		

här grejer, och, om du hittar ett kadaver, att prata med oss, om vi tre sprider ut det i våra jakt-lagar så blir det ju ringar på vattnet så att säga.” 5 ”Då skulle man ju gått ut med det som i ett jakt-PM redan på morgonen, att stöter ni på detta så är det detta som gäller.” 1 ”Jag tror att debatten måste komma igång lite mera, alltså det måste va mer skrivelser i jakt-pressen, kanske i vanlig press om att det här är ett allvarligt hot, sen att det inte är realiserat riktigt än i Sverige, men att om en jägare eller en svampplockare eller vad det nu än kan vara för nånting, bärplockare, hittar döda djur så är det av vikt att man faktiskt rapporterar in det här till SVA.” 2 ”Få in det här tugget att det är självklart att man rapporterar, självklart att man håller koll och sådär. Det ska sitta i ryggmärgen. Och det tror jag, att det bästa sättet att göra det är att representeranter som oss här ikväll, vildsvinsansvariga och jägarförbundet och alltihopa, att man får ut och börjar prata om det i jaktlagen.” 3 ”Med tanke på informationsflödet som man får både från SVA och lite från andra ställen, så är ju, är ju betydligt mer information om CWD skulle jag vilja säga, än just svinpesten, vilket jag kan tycka egentligen är konstigt, men det är väl för att vi är ett stort älgland norrut, så är det mycket CWD. Men det känns som att all information skulle behöva ökas på alla sätt, gällande svinpesten.” 1 ”Information måste ju va jätteviktigt i det här läget. Och kanske gå ut innan det har kommit hit, och inte börja när det har kommit.” 5			
”Jag tänker att man ska gå ut på, ända ut på krets nivå, på nåt sätt, att man har en vildsvinsansvarig i kretsen, man har också en ansvarig just för den här saken, en som verkligen brinner för uppgiften” 1	En ansvarig i kretsen		
”Om det nu är SVAs uppgift att tala om det här för folk, och kanske friluftsförbundet kan gå in och va med i det här och inte bara jakt-, utan alla som rör sig i naturen, orienterare springer ju kors och tvärs i skogen, ser säkert också en och annan död, vad heter det, dött djur och såna här saker, så att om det här kommer till Sverige, jag menar då är det ju, alla som rör sig i naturen skulle ju behöva hjälpas åt för att kunna stävja det här.” 3	Involvera andra		

”Ja det är ju en fråga som berör alla som vistas ute. Det är ju inte bara en jägarfråga.” 6 ”Alla som rör sig i naturen, orienterare springer ju kors och tvärs i skogen, ser säkert också en och annan död, dött djur och såna här saker, så att om det här kommer till Sverige, jag menar då är det ju, alla som rör sig i naturen skulle ju behöva hjälpas åt för att kunna stävja det här.” 3			
”Jag tror ju att de flesta jägarna gärna ställer upp och gör så gott de kan om man bara får en bra återkoppling. Så att man får reda på dels hade det här djuret man skickade in någon sjukdom, är det något speciellt vi behöver titta på här runt omkring i naturen där vi hittade den. Och att man får bra sammanställningar på det. Åtminstone någon gång per år, få någon rapport tillbaka som delges alla jägare. Då tror jag att det kommer att bli lättare att få upp ögonen för det här och få folk att skicka in det ni vill ha.” 4 ”Men att man får reda på vad det är för någonting man har hittat, gärna oftare, det tror jag kan vara betydligt bra motivering för många jägare.” 4	Få återkoppling		
”Men det gör man ju redan idag alltså, nu när vi är ute och jagar ju så att. Hittar man nånting så, nu under jaktsäsongerna så att säga. Så då är det ju mycket jägare ute och, i marker och ser.” 1 ”Personligen är jag ju hundförare, jag går ju väldigt, väldigt mycket, jag går även trafikeftersök, ja alla dagar i veckan. Så för min del så är det ju någonting som följer med hela tiden. Vi har ganska många som är ute på de här trafikeftersöken och skulle de hitta ett djur så, jag är helt övertygad om att det här kommer man att notera. Det är väl de som går där ingen annan går. Men jag tittar ju även när jag går som vanligt, naturligtvis.” 1 ”Merparten av oss har ju också ett större intresse än att bara vara ute och jaga, det är svampplockning, bärplockning, man är ute och röjer pass, man är, man har, under ett år så är man rätt många dagar i skog och mark.” 2 ”Vad ska man säga, vi är ju ute i skog och mark 2 till 3 gånger i veckan i alla fall, och jag går med hunden, min fru går med hunden, och jag menar går du med hunden och hunden stannar, då går man ju dit och ser vad det är för nånting /.../ vi är ganska aktiva.” 5 ”Det blir ju varje lördag och söndag” 6	Ute mycket redan	Negativt aktivt söka kadaver	Aktivt söka kadaver

”När man är ute, det är ju jakt varje helg. Så man är ute och finkammar sina egna marker, i princip helt och hållet då under helgerna.” 6 ”Ja vi är ju redan ute 3-4 dagar i veckan” 6 ”Ja och lediga dagar jagas det. Så såhär års finns inga mer lediga dagar som... Men nej det är väl som vanligt, information om konsekvenserna och riskerna kan ju få flera att aktivera sig” 6			
”Jag tror inte att man går ut, och nu svarar jag både för mig själv men även vad jag tror om andra, att jag tror inte man aktivt skulle gå ut och börja leta efter döda vildsvin, eller dött vilt generellt, bara sådär.” 2	Tveksamhet		
”Jag antar att ett dött vildsvin gärna kryper in där det är ganska tätt och så, de lägger sig ju inte... ja de hade ju hittat vildsvinet i ett majsält i och för sig men det är ju ganska tätt också.” 2 ”Det känns som att det skulle va enormt tidskrävande och enormt svårt att hitta annat än sånt som ligger längs vägarna.” 3 ”Vi lägger så pass mycket tid på att leta levande djur.” 3 ”Och då är man ju oftast ute på nätterna, och speciellt när det gäller grisar, så då ser man ju ändå inte så jävla mycket mer än det man har framför, framför näsan sådär.” 3 ”Man är inte och passar runt inne i storskogen när det är natt direkt.” 3 ”Grisarna ligger ju inte på en härlig vit backe som det är lätt att gå, utan man får ju gå in i dom här grantätningarna, det är sumpigt, det är sörjigt, det är inte det normala stråket som du är ute och söndagspromenerar direkt där dom ligger och sover på dagarna.” 3 ”Levande vildsvin är ju högst besvärliga att hitta, de kryper ju in där det är som allra värst att gå, så att gå och leta efter ett dött som ligger där det är nästan hopplöst. För hundarna har ju fullt sjå att hitta dem där de ligger i dagleder. Så det är ju inte så lätt alltså.” 4 ”Problemet såhär års också är ju att, jag menar, vi har ju andra jobb och det är ju mörkt lik-som när man kommer hem från jobbet Så det blir ju ganska svårt.” 6	Svårt och tidskrävande		
Skulle inte gå ut mer om det inte finns ett incitament, att vi har hittat en gris, då går man ut och letar mer aktivt, men inte innan dess. 2	Första ASF-fallet	Öka aktivt sökande	

”Ja definitivt. Jag tror att vet vi bara om vad det är vi ska leta efter och vart vi ska leta, så gör vi det. Jag känner inte någon jägare som inte skulle göra det.” 4 ”Hade man vetat att det kommit ett fall, eller om man misstänker att det är nånting sånt som afrikansk svinpest, då kanske man blir mer, taggar till och går ut och tittar om det finns flera kadaver i skogen, på det sättet. Annars är det ganska bra jakttryck överlag, så att ohörbart. Jag tror det är många som ser om det skulle va nånting, framför allt när det är så mycket hundar också.” 5			
”Ja, i alla fall på eget initiativ, sen om det skulle komma att nån, kanske nån stor push från jägareförbundet i området som säger att alla jägare i området, nu vill vi att vi tar en helg och går ut och letar, visst då hade man kunnat ställt upp på det, absolut, det, det kan jag nog säga, men inte på eget initiativ att, åh ju nu har vi hört att det finns svinpest i området, så vi tar lite extra turer i skogen, det tror jag inte.” 3 ”Att alla som ingår i det här ÄSot dom ska ut och leta döda grisar, aa, då, då kommer man nog att göra det som jägare.” 3 ”Men då måste det komma, höll jag att säga, uppifrån.” 3 ”Men om en myndighet går ut och ber folk så skulle det kanske öka lite. Generellt kanske Innan dess kommer det kanske inte hända så mycket mer än vi gjort nu om man säger så.” 6	Push från högre instans		
”Det är som hundförare som man går på mycket konstiga ställen.” 2 ”Det är ju rätt sällan man kliver in i det värsta bräsket, utan då är det ju när man går med hund. Jag tror att det är då man har störst chans att hitta.” 2 ”Går du med hunden och hunden stannar, då går man ju dit och ser vad det är för nånting.” 5	Hund bra medhjälpare		
“Jag har ju en stor, tycker det är en stor fara egentligen.” 1 ” Så jag ser en stor oro för detta.” 1 ”För jag är ju orolig ifall detta skulle komma till Sverige.” 1 ” Ja, det finns väl bara fördelar med att det inte kommer hit. Det finns väl ingen som helst vinning med att få hit det.” 1 ”Alltså det är ju verkligen ingenting vi vill ha in överhuvudtaget.” 2 ”Ja, det är...det vill vi inte ha.” 2	Generell oro/rädsla	Negativt introduktion	Introduktion ASF i Sverige

”Äj det vore ju fruktansvärt om vi fick hit det.” 3 ”Det finns ju absolut inga fördelar med att det skulle komma hit, så att vi skulle väl göra allt vi kan för att förhindra det.” 4 ”Man vill absolut inte att det här ska sprida sig.” 4 ”Fruktansvärt.” 5 ”Man är ju rädd att det ska komma hit” 4			
”Jag är väl också orolig, inte bara för vildsvin i sig utan hela svenska kött eller grisindustrin.” 1 ”Det är otroligt viktigt, för hela, hela lantbruket.” 1 ”Också för att, precis som XXX sa innan med lantbruket. Det är, ja det är stora pengar det handlar om och mycket elände.” 1 ”Nej den är ju hemsk om den skulle komma. Både för de vilda grisarna med speciellt för tamgris och vad som kommer hända” 1 ”Det omkullkastar vardagen för så mycket människor. För lantbruket och, alltså allt lantbruk egentligen, alltså det är alla näringar i området kommer ju att påverkas. Någonting som jag tror att alla vi har gemensamt och alltså alla organisationer oavsett vad, så är det ju att vi fightas för en levande landsbygd, och det vore ju helt förödande om vi fick in ett hot-spot område i XXX län.” 2 ”Ja jag har ju full förståelse för lantbrukarna, oavsett om man har köttdjur eller grisar eller vad det än är, för det kommer ju att ställa till jättemycket för allt och alla inom det här området där den första grisen kommer att hittas.” 2 ”Det är ju något vi absolut inte vill ha in i lantbruksvärlden” 2 ”Det vore katastrof för lantbruket.” 2 ”Men då kan det ju också va det att tamgrisbesättningarna kan bli väldigt utsatta, på grund av det då vill man försöka minimera det här.” 3 ”I övrigt så är det ju för den, liksom tamgrispopulationen så vore det väl säkert förödande för många, många uppfödare om det skulle ta sig in.” 3 ”Grisbönder.” 3	Tamgrisar/lantbruk		

”Sen att det sätter sig på tamboskapen också och så. Så det är ju oroväckande.” 4 ”Så är det ju mot tamgrisarna och hela den näringen som folk ska leva på. Visst tycker vi att det trevligt att jaga vildsvin, men priset, att vi skulle få hit svinpest och få in den, det vore ju katastrofalt för tambesättningen. Så det är min stora oro att det skulle komma hit.” 4 ”Om det skulle sprida sig till tamgrisarna är det ju katastrof, vi har ju sett hur det går nere i Europa på flera ställen, att de har fått slå ut hela besättningar. Och det är ju knappast att de jordbrukare som har tamgris får full kompensation på något sätt av någon, av staten eller liknande, utan det är alltid en förlust för dem.” 4 ”Sen är det ju också tamsvinsbiten också.” 5 ”Nej och jag menar, för tamsvinsproduktionen, som vi har en hel del runt om här i XXX framför allt, där vi har, på gården bredvid här där vi sitter på skjutbanan så har vi ju lösgående svin, KRAV-märkt och, där om nånstans så kan det ju verkligen bli tokigt.” 5 ”Då ska man ju inte tänka på tamsvinsproduktionen. Kina slutade väl köpa tyskt fläsk nu, för det.” 6 ”Vi gled in på tamgrisproduktionen också. Det blir ju ekonomisk katastrof där. Kineserna slutade väl köpa tyskt fläsk nu i oktober tror jag, på grund av introduktionen av svinpesten i Tyskland.” 6 ”Fast då utmanar de ju tamgrisarna, och det vore ju katastrof. Jag är tveksam ändå till det, jordbrukare menar jag.” 4 <i>Om att bönder skulle vilja få in smittan</i>			
”Ja för jaktens skull” 1 ”Men som jägare, så är det ju, nej det vill man ju gärna inte ha in.” 3 ”Det vore förödande. För det är ju som sagt var, för mig är ju det här en jättestor hobby, det är ju det här jag lägger jättemycket utav min fritid på, framför allt grisar i och med att det är ju jakt året om då, då har man ju alltid nånting att pula med på kvällarna och helgerna och dagarna och så där. Så för min del så skulle det va väldigt tragiskt om det skulle komma hit.” 3 ”Ja på det personliga planet blir det ju att man får ha kvar sin jakt som man har idag.” 3	Jakten		

”Det är jägarna som drabbas i form utav att dom inte kan fylla frysen med, med ekologiskt kött” 3 ”Så att, lite såhär att, jag tror dom som är mest oroade, det är jägarna som jagar vildsvin och, för att ha kött och, höll jag på säga, en hobby.” 3 ”Det är ju stort rekreationsunderlag får vi kalla det för folk ute i landsbygden /.../ Och det skulle ju innebära slutet för jakten i Sverige.” 4 ”Jag har ju kontakt med många som säljer, godsägare som säljer jakter också, och för dom kan det ju bli ganska allvarligt.” 6 ”Ja med tanke på att de åtgärder som kan komma vidtas så blir det ju, antingen om man utrotar eller om man inför vissa stopp på att röra sig i området, så inskränker ju det jättemycket på deras produkt, att sälja jakt på gris.” 6 ”Ja det är ju inte bara för dem, även för oss vanliga jägare så kan det ju bli jätteinskränkningar.” 6 ”Absolut. Men för dem är det ju också en inkomstkälla.” 6 ”Ja det är väl att vi ska kunna jaga och fortsätta jaga” 6			
”Nej den är ju hemsk om den skulle komma. Både för de vilda grisarna med speciellt för tamgris och vad som kommer hända.” 1 ”Det är nästan som Covid fast gånger 200 för vildsvinen.” 2 ”Om vi missar två grisar i Brösarp idag så tar det *** hårt i hela vildsvinsstammen tänker jag men.” 1 ”Man är mån av det vilt som finns även i Sverige.” 4 ”Både för vildsvinen...” 5 ”Men vi håller ju på med jaktvård och det är inte bra om djuren i skogen, det är ju vår huvuduppgift egentligen, så är det ju djurvården, så det är inte alls bra, känner jag.” 5 ”Vill ju vi ha kvar våra grisar i skogen också” 5 ”Nej. Eftersom vi har viltvård som vår huvuduppgift i stort sett, så är det ju bra om det inte sprids några sjukdomar bland djuren. Det är inte bara grisar utan det är ju, bland alla.” 5 ”Och vi vill ju faktiskt ha dem (<i>vildsvinen</i>) kvar.” 6	Vildsvin/viltvård/välfärd		

”Sen finns det ju alltid de som inte vill ha vildsvin, och de kan ju tycka att det skulle vara jättebra med den här pesten för då blir vi av med alla vildsvin. Men det drar ju med sig lite till som jag inte tror att de är medvetna om.” 2 ”Även om en del desperata bönder säger att det (ASF) vore en lösning” 2 ”Det är ju precis som XXX säger, att vildsvin är det ju en del som tycker och tänker om, men.. ja.” 2 ”För i början hörde jag nämligen samma från vissa lantbrukare, som sa att vi kanske skulle åka och hämta upp det där så att vi slipper vildsvinen.” 2 ”Bönderna blir nog glada om dom får desarmera stammen” 3 ”Och bönderna återigen, ja men om det dör bort, jag vet inte hur, om det är 100 procentig dödlighet, ja, om 15 år så finns det inga grisar i Sverige, då är ju, XXX är ju glad, han som vi jagar åt, han kommer ju bli överlycklig, då kommer ju allt hans vete blir kvar.” 3 ”Men att det finns många jordbrukare som hatar allt vad vildsvin heter, och det kan man förstå när det förstörs så mycket. Och jag skulle ju inte säga att de kanske gör det med flit alltid, men det kan ju faktiskt bli så att de ser till att det råkar bli smitta för att då bli av med grisarna. För då blir det ju tvunget att skjuta bort allt som finns. Jag skulle kunna tänka mig att det finns en och annan som inte skulle dra sig för att göra det. Att hjälpa på smittan lite.” 4 ”Jag hoppas ju att det inte är så, men det finns ju många som helst skulle vilja utrota allt vad det finns vad heter grisar, alltså vildsvin. Och det kan gå så långt.” 4 ”Det kan ju va en del bönder som tycker att det skulle va jättebra, som inte håller på utan som är odlade bönder, som gnäller på vildsvinen hela tiden. Så det inte är nån dåre där som gör nåt idiotiskt.” 5 ”Ja. Få bort det så mycket som möjligt, för det tar ju mycket utav deras åkermark. Så är det ju.” 5 ”Det kanske till och med finns de som tycker att det skulle vara bra om man vart av med vildsvinen. Och vi vill ju faktiskt ha dem kvar.” 6	Färre vildsvin	Positivt introduktion	
”Kallrökta korvar och sitter och kör i lastbilen på vägen upp och huttar dom ut en sån korvbit och det skulle vara nåt skit i den, så går det väldigt snabbt, på dom här rastplatserna” 1	Köttprodukter	Utomlands ifrån	

”Alltså det är ju mycket livsmedel som kommer, även både för mänsklig förtäring och som djurfoder, importerar vi väldigt mycket till Sverige” 1 ”Köttprodukter från annat land, det är ju inte bara vi som köper det utan det finns ju vanligt hederlig svensson som också köper en salami ifrån Polen eller Tyskland eller vartifrån det kan komma.” 2 ”Sen som nummer två är det som många har sagt, det här med köttprodukter från smittat land, med både lastbilar och privata.” 2 ”Såna som bara tar med sig mat därifrån, det var ju den där klöven med parmaskinka /.../ om jag hade köpt eller fått en sån där klöv, och när den var färdigäten, så hade jag kanske tagit med mig den på rävateln och slängt ut den där, utan att tänka mig, när man inte har kunskap så kan man ju göra dåraktiga saker helt enkelt, det är väl, återigen, information.” 3 ”Och de har kanske en smörgås med sig som inte de vill äta upp och kastar av efter E4:an eller någon av de mindre vägarna som går upp igenom Sörmland, så det är väl en tidsfråga innan vi har det här.” 4 ”Det är ju de här som kommer in med en smörgås som de slänger ut genom fönstret som kan vara kontaminerad.” 4 ”För när de här färjorna kommer in vid Oxelösund och Nynäshamn, eller vart de nu kommer och. Det är ju där vi vill ha störst risk att vi ska få någon som har en smittad smörgås som hamnar hos ett vildsvin.” 4 ”Det är lätt att folk gör mackor tar med sig... Aa som dom slänger ut och så” 5 ”Det räcker ju att du är på färjan från Polen till Sverige och, kanske köper en macka på båten, och sen åker en bit och sen tycker man nej fasen den där mackan har legat i värme och sen slänger man den, så lätt kan det ju va.” 5 ”Men det kommer det ju alltid att kunna, för jag menar, det är ju bara att titta på, eh, ja Rumänien, Bulgarien, varenda bonde gör ju egen korv och egna skinkor och allting, och så ger de bort det till någon brorson som kör lastbil, och sen så är det här. Det är ingen kontroll för fem öre på sånt.” 6			Risikfaktorer/smittvägar introduktion
--	--	--	--

”Alltså det är ju mycket livsmedel som kommer, även både för mänsklig förtäring och som djurfoder, importerar vi väldigt mycket till Sverige och speciellt när det vart så torra somrar så har man ju importerat väldigt mycket foder.” 1 ”Djurfoder importerar vi väldigt mycket till Sverige och det är ju, mycket för, alltså den vanliga djurproduktionen, men det kan ju tänkas att det är mycket av viltfoder som kan komma utifrån också, och det känns ju inte som där är, ingen information liksom om här kan spridas nånting, i den här, i foderhanteringen.” 1 ”Det här som har med vildsvinsfoder, jag menar vi köper ju majs till exempel och den majsen är ju från Slovenien, Kroatien, alltså nere på, från Balkan kommer ju, har ju han importerat sitt majs ifrån. Då är det ju en fråga, fin-, kan det finnas virus i spannmål, i majs i det här fallet som vi då sen använder på, i våra spridare vi har på våra åtlar, och i så fall, då kanske man ska u-, verkligen se till, var kommer majsen ifrån, kommer den från ett område där det finns svinpest, eller är det, höll jag på att säga majs som kommer från en icke ASF-land eller område. Så det kan ju också, jag vet inte finns det, kan, kan viruset fastna i majs, majsen. /.../ För det är ju så, där kan ju absolut grisarna, går ju i majsen och äter majs. /.../ och då kommer ju, om det då är smittade grisar så är det ju, då kan det ju, chansen vara att den smittar majsen och sen så skickas det till Sverige och så kommer det den vägen, då är ju det en, ett potentiellt hot också.” 3 ”Ja nu pratar vi ju om foderstationer men man kan ju lika gärna tänka att det ska användas till utsäde.” 3	Djurfoder		
”Mycket lastbilschaufförer som kommer” 1 ”Många av skogsbolagen har ju marker både i baltstaterna och i Sverige och man skickar folk och folk kommer hit och gör skogsarbete och planterar, man importerar ju mycket arbetskraft från österut som kommer hit och jobbar i skogen. Både plockar bär och sätter plantor och fäller träd och allting. Och där känns inte som att det går ut någon information direkt till dom.” 1 ”Det som oroar mig mest är ju all de här, ja dels är det ju lastbilarna då om de har med sig mat hemifrån om det är utländska chaufförer...” 2	Personer		

”Och det pratas en del om det också, att man verkligen, om man har utländska besökare och sånt där, att man ska vara väldigt noga.” 2 ”Där tror jag att det behövs mycket. Jag tror inte att de här chaufförerna har en susning om att de kanske kommer med smittat, men de kanske skulle respektera det om det fanns information, via åkerierna, via färjorna eller vad det nu är.” 4 ”Aa, med tanke på alla polska lastbilar, långtradare som vi har.” 5 ”Men det kan ju va så också att lastbilschauffören har vart hemma en helg och jagat och har samma skor på sig när han sitter och åker lastbil till Sverige.” 5 ”Sen, för tittar du på kartan från början så var det ju långa sträckor som det inte var nånting på, och det kan ju va en lastbil med, som har slängt ut mackor eller nåt sånt, och så sprids det där.” 5 ”Jag tror ju mycket kan komma genom lastbilar, utländska lastbilar, och det tror jag när man tittar på kartorna också att, eftersom det är stora uppehåll, så tror jag det har spridits med nån, nån som har slängt ut grejer eller nåt sånt från en lastbil och sen sprids det i det området. Jag tror det är största orsaken.” 5 ”Ja och det är mycket bilar som åker med färjor och broar.” 6 ”Men däremot som sagt, det här med frilufsare som är ute och sen är nyfikna, de är nog de som kan ställa till mer problem för spridningen än vad jägare gör.” 6 ”Aa det är ingenting som drabbar människor direkt.” 3			
”På fredagen som jagar med hundarna här på söndagen. Har inte varit instruktioner på hur man ska behandla de här. Karantän eller vad det är för någonting.” 1 ”Jag tror det ju, alltså framför allt så gäller det ju att vi jägare har klart för oss vad det, vad det innebär. Och då tror jag att skulle alla veta det som jägare så skulle man vara rätt så mer försiktig, speciellt om man är utomlands och jagar.” 1 ”Och jagar du med din hund där i en dag eller två och sen, sen åker du hit och. Kommer hem på fredagkvällen och sen är du här och släpper hunden på lördan. Det är kanske inte helt rätt, i min värld i alla fall. Jag vet inte om det är fler som tänker som jag, men, visst blir det konstigt för mig i alla fall.” 1	Jaktresor		

”Ja dom åker ju inte bara ner och jagar ju, för det är många som åker ner och gör jaktprov på sina hundar i Tyskland till exempel.” 1 ”Men sen alla jägare som åker till Tyskland och Polen och jagar vildsvin, som du sa. Att de tvättar sig ordentligt och är tillräckligt noga nästa gång de är ute och jagar. Det är ett orosmoment tycker jag.” 2 ”Vi jägare, jag kan komma hem från Polen idag och så kan jag gå ut i min egen skog imorgon” 2 ”Ja jag tror ju... det är många som vill åka till Polen eller Tyskland, det ökar ju väldigt mycket mot ett antal år sedan. Ju mer det blir ju fler kommer åka dit. Det är nog på det sättet vi kommer får det.” 2 ”Ja, så är det ju. Men det är ju då det blir gjort. Vi har ju försökt kontakta de stora jakt...vad heter det, jaktturist... företagen, och de är svåra. De vill inte promota ner sin produkt. De är ju rädda att folk inte åker om det finns svinpest.” 2 ”Men det är väl klart, det är väl ingen som vill prata om det för det är ju något negativt som absolut inte ska... för det kommer ju dra ner antalet resor. Ehm, och speciellt om det nu börjar vi utspritt både i västra polen och i östra Tyskland så, det är klart, de vildsvinsstammarna som är där nere, dit vill man ju ha folk. Ja.” 2 ”Och det är ju lite läbbigt kan jag tycka just att, framför allt såna som åker ner till kontinenten.” 3 ”Nu pratar ju vi om, om svenskar som åker ner till Polen och jagar men det, det finns ju också några från kontinenten som kommer till Sverige och jagar.” 3 ”Men man har ju hört att du kan få med dig smittan på skor och du kan ha jakthundar med dig in till andra länder och få in det den vägen.” 4 ”Man vill absolut inte att det här ska sprida sig, och de som är utomlands och jagar, de jagar också i Sverige och har stort intresse av det, annars skulle de inte åka utomlands överhuvudtaget. De håller troligtvis också ofta på med vildsvin, eh, och jakt av vildsvin i Sverige.”4 ”Vi vet ju en del i vårans krets här, i Vingåkerskretsen som är och åker utomlands och har varit utomlands och jagat” 5			
---	--	--	--

”Ja det är ju inte omöjligt om du åker till öststaterna och jagar vildsvin att du trampar i blod, det är ju, det är nog ganska vanligt att man gör. Jag tror att informationen bör ju komma ut, mer brett också så att.” 5 ”Och framför allt om dom här som man träffar som har vart utomlands till exempel, eller ska iväg. Nu är det inte så mycket sånt nu, nu när det är covid, men sen, kommer nog en del sticka iväg och jaga i Polen bland annat, jaga vildsvin.” 5 ”Men vad jag förstår, det kan ju även följa med på skor och så, alltså i smuts på skor, om man har varit ute och gått i naturen” 6			
”Alltså det känns ju som att man borde göra en stor informationsinsats kring detta. För att jag tror att vi jägare, vi är uppdaterade och har informationen, men allmänheten känner inte till det här direkt. Och då behövs det mycket mer information. Via alla kanaler egentligen, skulle jag tro. Och framför allt vid gränserna. Så att folk som kommer hit som besökare, att dom också får informationen.” 1 ”För utan de stora publikerna, informationssatsningarna som också behöver göras, för det är ju faktiskt så att det inte bara är vi jägare som det finns risk sprider det, som tidigare talare har sagt, att det här med köttprodukter från annat land, det är ju inte bara vi som köper det utan det finns ju vanligt hederlig svensson som också köper en salami ifrån Polen eller Tyskland eller vartifrån det kan komma. Och det är viktigt att de också vet att man... att man absolut inte slänger mat i naturen. Jag tror att allmänheten behöver också vet vad det innebär.” 2 ”Sen är det ju, alltså för att få folk att undvika och för att få folk att skipa kött från smittat land så landar det ju på information på bredare nivå. De hör ju ihop. Så är det ju.” 2 ”Jag märker att det finns ganska många, framför allt i storstäder, som har otroligt lite kunskap om vilt och jakt.” 3 ”Jag tänker skinkmackor, eller nån form av mat med gris i, jag tänker mer att dom flesta som grisar ner allra mest i skogen och runt omkring skogen det är ju såna som oftast inte vistas så ofta i skogen, så att då blir ju, då växer ju genast den här informationskampanjen till om då många fler än just den här miljonen som vistas i skog och mark.” 3	Allmänheten		

”För vanliga svenssons som sitter och aldrig är ute och jagar, jag tror att dom har svårt att relatera till att svinpest är så allvarligt, ja om alla grisarna i Sverige dör, ja men då får jag väl äta får då istället, eller jag får väl äta ko, eller nånting. Alltså jag tror att det, det är svårt för gemene man att verkligen ta till sig och det är därför jag inte heller tror att den vanliga, alltså vanliga pressen kommer intressera sig för det här, för det är inte en stor grej för dom.” 3 ”Det är ju frågan om vi kan stoppa det, för att stoppa det så måste ju alla respektera dom här sakerna, men vi som är jägare, det är ju en sak, vi tänker ju på det, men gemene man, dom andra, vad blir det 9 700 000 som inte har, löst jaktkort i Sverige, dom har ju inte en susning om det här. Så det är väl liksom frågan om, vad dom tycker och tänker, om informationen finns för dom. Jag tror ju liksom våra, dom vi träffar och umgås med i jaktkretsar kan nog säkert utan problem ta åt sig dom här sakerna, men dom andra, som sagt vanliga människorna, jag vet inte ens om dom vet vad det är för nånting, eller hört talas om afrikansk svinpest. Och det är väl det som är problemet, eller ett större problem i alla fall.” 5 ”Det kanske måste vara information till turister och sånt med. Nu är det ju inte så aktuellt iom corona och så men. Om det lugnar ner sig och folk börjar åka utomlands igen så” 6 ”Men de som plockar svamp och så, de gör ju inte det (<i>känner till</i>).” 6 ”För att jag tror att vi jägare, vi är uppdaterade och har informationen, men allmänheten känner inte till det här direkt.” 1 ”Gemene man, dom som inte jagar eller håller på med lantbruk har ingen koll alls skulle jag vilja säga.” 1 ”Information är ju jätteviktigt, om problemet. För jag tror att 90% av svenska befolkningen har inte en aning om detta.” 6 ”Det känns som att det är många som inte ens har en tanke på att det kan komma. Man vet för lite om det.” 6			
”Ja ett sätt är väl att erbjuda de som vill jaga mycket vildsvin att de får komma och jaga i Sverige så att de slipper åka utomlands /.../ att få folk att jaga hemma.” 2 ”Alla som åker utomlands kommer ju skaffa sig ett vapenpass. Utifrån det hade det ju gått att skicka information ut till respektive jägare.” 2	Jakt utomlands	Åtgärder	Minska risk för introduktion

”Då hade man kunnat ha det i registret och faktiskt bara lägga en reminder. För troligtvis ligger det i e-posten eller ett sms, eller en mobiltelefon på det. Nu är det ju inne på en statlig myndighet igen att de ska faktiskt göra ett utskick kanske, som riktar sig, den är ju väldigt spetsig. För det är ju faktiskt de som åker.” 2 ”Nej högst upp på den här listan är det ju att undvika jaktresor.” 2 ”Att man undviker jaktresorna” 2 ”Det är väl att undvika att åka ner till Ungern och Polen och jaga och sånt där. Det är väl bland de största” 6			
”Har du varit utomlands, oavsett, då går du inte och hanterar foderanläggningar, det är likasom, det ska inte vara särskilt svårt att genomföra.” 2 ”Så är det bara så att de är informerade om att gör inte såhär, och sanera dina kläder och skor på det här sättet för att undvika det, då tror jag att de kommer att göra det också. Det är nog inte frågan om att någon skulle undvika det bara för att de är slöa eller något sånt där, utan man är mån av det vilt som finns även i Sverige.” 4 ”Att dom får den informationen hur man ska göra med kläder, skor, allting sånt, så att det.” 5 ”För jag tror inte alla sköter det här med tvätten på vägen hem, med allt man har med sig ner och det är väl det som är den största faran med spridningen.” 2 ”Men det gör mig lite orolig, för jag menar, aa, tänk om jag missar en stövel eller säga en handske eller nånting, jag råkade ta i nån gris och så ja, blir det spridning här.” 3 ”Var väldigt noga med att tvätta, sanera, kläder, vapen, skor om du har vart nere i ett sånt här område där det finns svin, svinpest egentligen, det är väl det största.” 3 ”Det är ju bara jag som vet att jag har varit nere i Tjeckien, eller i Polen, i ett ASF-område. Då måste ju ansvaret ligga på att jag verkligen ser till att sanera, jag ser till att rengöra” 3 ”Nä men alltså, lite grann, om du har varit här, vad, så här måste du göra med dina kläder och dina vapen och din utrustning.” 3 ”Ja, att va uppmärksamma på såna här grejer, att, se till och paketera in era grejer och tvätta dom ordentligt och sånt men, eller vad, vad, det är väl det bästa vad jag förstår.” 5	Åtgärder efter utlandsvistelse		

”Jag menar som kläder och skor och sånt det måste ju va bäst och köra ner i en svart sopsäck eller nåt och sen hem och tvätta i stort sätt” 5 ”Nej det borde ju nästan vara en självklarhet med att göra rent kläderna.” 6 ” Att man måst sanera sig på ett eller annat sätt.” 6 ”Ja det är nog rengöring tror jag.” 6 ”Vart var det, var det i Polen eller såna här rengöringsstationer som bilar och lastbilar fick åka in genom för att tvätta däck och allting.” 6 ”Att man tvättar kläder och bilar.” 2 ”Alla tar sitt eget ansvar när man är ute och reser, om man nu kommer ut på nån resa, och att man tar ansvar och ser till att man gör rätt så att säga.” 5			
”Sen kanske man, kanske ska ligga va proaktiv, man kanske ska sanera sina grejer liksom, efter varje jakt, oavsett, alltså vi kanske ska ha guidelines som vi, som vi kan hålla oss till.” 1 ”Men guidelines för hur man skulle bete sig. Vi kanske ska va mer, det är inte bara tvätta händerna för covid utan det är kanske att vi ska ha nån kampanj att vi ska tvätta vår jaktutrustning efter varje jakt, för det är ändå, även om Skåne inte är så stort och man åker runt och jagar ena dan i mellersta, nästa dag i nordöstra och nästa dag i nordvästra så har man ju, man har ju potentialen att sprida saker runt omkring sig i alla fall, om man nu skulle bära på nånting.” 1 ”Jag hade ju inte haft några problem med att tvätta utrustning eller följa några guidelines, hur man gör med hundar, bara man visste vad man skulle göra /.../ desinficera på nåt vänster eller så, det hade ju inte varit några problem.” 1 ”Information om tvätteriet av sina jaktkläder på alla köpjakter man har.” 2 ”Jag tror kanske inte att jägare kanske inte vet om att man inte ska tvätta, eller att man ska tvätta kläderna. Många är ju såhär - äsch jag tvättar mitt jaktställ en gång om året och det är för att de inte ska dofta tvättmedel, och man ska inte lukta någonting i skogen, utan de ska lukta så illa som möjligt. Alltså att den kunskapen måste också komma fram och att man pratar om det. /.../ Jag har aldrig sett en jägare gå och tvätta sig eller byta skor eller kläder när man går från en jakt på det området till ett annat område.”2	Rengöring utrustning/kläder/skodon		

”Man köper närproducerade produkter” 2 ”Då kan vi väl sätta åt svenskt på listan.” 6	Svenskt kött		
”Sen är det ju, alltså för att få folk att undvika och för att få folk att skipa kött från smittat land så landar det ju på information på bredare nivå.” 2 ”Det viktigaste är väl information, och att försöka stoppa det i tid, innan det kommer in till Sverige.” 5 ”Alltså det känns ju som att man borde göra en stor informationsinsats kring detta. /.../ Och då behövs det mycket mer information. Via alla kanaler egentligen, skulle jag tro. Och framför allt vid gränserna. Så att folk som kommer hit som besökare, att dom också får informationen.” 1 ”Och där är det väl återigen, information från SVA eller vem det nu är som är, att det måste komma ut tydliga instruktioner.” 3 ”Jag tänkte också på alla friluftsintrasserade och det här med Corona har ju gjort att ännu fler folk rör sig ute i naturreservat och i naturen, och då tror jag det är ännu viktigare med mycket såna här skyltar kommer upp och kanske inte bara på dom stora nationalparkerna och naturreservaten, utan även på lite andra, mindre ställen där man kan parkera och så gå en, en promenad.” 1 ”Då är det ju viktigt också att vi har information på många olika språk. Så att människor som reser in i landet på ett enkelt sätt kan ta till sig informationen. Så jag tror det är väldigt viktigt att vi har, tar fram det på väldigt många olika språk.” 1 ”Gör en skräckfilm om det här så då kanske Aftonbladet och Expressen börjar skriva om det /.../ jag tror inte att det finns nåt sånt där jättestort intresse, men det är det jag tror skulle behövas alltså”. 3 ”Att man också då försöker få till nån form utav debatt i den vanliga pressen, kanske kan göra nån, SVT kanske kan göra nåt program om svinpest och så vidare.” 3 ”Nej men sen tror jag att det här, information rastplatser och så, länsstyrelsen har ju väldigt mycket redan, att man inte ska slänga matrester och skräp. Men det ska nog ut ännu mer.” 6	Öka information		

”Jag menar att vi skulle ta fram nånting så att jägarkåren kunde sätta upp lite skyltar och hjälpa till på det viset” 1 ”Nej jag tror egentligen men skulle satt en, alla skulle egentligen haft nån informationslapp som man fick på PMet på morgonen på jakten. Vad gör vi, typ.” 1 ”Det är bara nån ska ta fram informationen sen så, sprider jägarna det resten vidare.” 1 ”Att man tar det på genomgången innan man startar på jakterna där, det är ett bra sätt att föra ut det, man börjar där. Så sprids det och sen går det från mun till mun och till sist så vet alla det, inom jägarhåll i varje fall.” 1 ”Den intressanta biten handlar ju om information på bredare nivå. Det man vill är ju att på något sätt liksom få den här mun-mot-mun metoden. Att man börjar prata om de här frågorna ute i jaktlagen och verkligen börjar prata om dem. Det är ju först då jag tror att vi verkligen kommer att få med varenda enskild jägare. Att man aktivt pratar - har du hört om det här med vildsvinsfeber?” 2 ”Mycket grejer som är väldigt självklara för jägare är inte självklara för såna som inte är jägare, och svinpest /.../ jägare kommer bli varse om före allmänheten. Och just den här att jägare kan va pålästa och vara lite ambassadörer för informerandet av svinpest.” 3 ”Vi kan informera och hjälpa till att informera i Sverige, till våra medborgare som är ute och åker utomlands.” 4 ”Men att sprida information till svenskar, och alla vi känner på arbetsplatser och vart man nu träffar folk, det är ju absolut inga konstigheter utan det är ju det vi kan göra.” 4 ”Nja men vi, vi är ju med mycket i kretsen och, på jägareförbundet och det här och jag, jag tror vi får hjälpa till och kanske framöver även ha föredrag och sånt om detta, mycket mer. Och, så folk blir upplysta om det på nåt vis. Just i vårt område, det här som är runt Vingåker liksom. Jag tror inte folk är helt inne på än hur allvarligt det är.” 5 ”Vi pratar om det i kretsen när vi har våra möten /.../ det blir ringar på vattnet” 5 ”Sen är det ju så att vi har, vi har ju här i, Facebook och såna grejer så att vi lä-, vi har ju lagt ut redan där om svinpesten och hur det sprids och såna grejer så vi, och där är ju rätt mycket folk med” 5	Ambassadör – sprida information		
--	--	--	--

”Men det är väl att gränserna där, där folk åker in och ut, där kan man väl göra en del kan jag tänka mig.” 4 ”Det som skulle behövas, det är väl en bättre tull, som har möjlighet att undersöka fordon som är på väg till Sverige.” 4 ”Men de som kommer utifrån, och som kanske har en annan liten syn på miljö osv, de kommer vi ju faktiskt inte åt utan är det är ju tullens uppgift att kolla upp sånt här /.../ då får de väl kolla att de inte smugglar in några korvsmörgåsar också.” 4 ”Lika gärna som man till vissa länder måste visa hälsodeklaration så kanske man ska få lov att lämna en deklaration att nej jag har ingen korv med mig, jag har inga köttbitar med mig. Det finns ju länder som har väldigt hårda regler för det där. Så jag tror att det är lite politiskt som det behövs tas lite krafttag kanske.” 4 ”Man kanske ska vid tullen redan där informera och gå igenom så dom inte har nånting med sig in. För det ligger ju en hel del vid rastplatser och sånt efter, efter dom, gör det, och det är ju grisar där runt omkring där också.” 5 ”Ja men alltså det har de ju haft i alla tider, eller gjort i alla tider i Nya Zeeland och Australien, man får ju göra rent skor och allting så fort du ska in i landet för att de inte vil ha in sjukdomar och sådär då.” 6 ”Sen är det ju de här grejerna, som Australien och Nya Zeeland, och alla andra möjliga länder, det är ju så jäkla noggrant att du, liksom så fort du har med dig något, produkter ut, och alla möjliga, du ska ju liksom som sagt var göra ordning allting när du kommer in och sådär då. Vi har ju ingenting sånt för folk som kommer utifrån och ska in i Sverige. Det är ju bara att ta flygmaskinen eller båten och kliva rakt in. I princip. Visa passet sen är man inne.” 6 ”De som är smittade som kan komma in utan att man märker det, /.../ om kontrollen då, om det finns med i köttprodukter som kommer utifrån.” 6	Gränser/tullar		
”Men jag tror inte i och för sig att jägarna är den stora smittspridningsrisken utan jag tror det kommer komma från andra håll.” 1 ”Jägarna är ändå, både intresserade och upplysta om naturen och, även om det finns undantag, men jag tror att vi väl jägarkåren är väl dom som, ändå även om vi tycker vi har för lite	Inte jägare som utgör risk	Negativ inställning	Inställning till riskreducerande åtgärder

information så är det väl ändå vi som har mest, eller mer information än andra grupper. Och mycket av dom som kommer hit /.../ dom har ju ingen information alls, och dom kanske inte ens kan språket. Och jag tror egentligen att det är den största smittorisken.” 1 ”Jag personligen tror inte att det är jägarna som kommer starta smittspridningen, men det är ju inte fel att informera och det är ju inte fel att göra dom här åtgärderna.” 1 ”Nej jag ser inte riktigt vad vi jägare kan göra för att stoppa att smittan kommer in hit. Det känns inte som att det ligger på oss riktigt.” 4 ”Långtradare och lastbilar, och när man tittar på den här kartan så är, var det ju bra mycket från Balt-, Baltikum, att det var mycket svinpest där i Estland, Lettland, Litauen /.../ och det är nog det stora problemet, jämfört med jägare.” 5 ”Ja det tror jag också. Jägarna är lättare att styra, de är mer engagerade i problemet. Sen har man en stor, låt oss kalla det allmänhet, som inte är pålästa och inte ser konsekvenserna av det på samma sätt.” 6 ”Sen är ju vi nästan alltid, i varje fall så här års, när vi är ute, så är ju vi mer eller mindre organiserade när vi är ute. Vi jagar ju inte självständigt utan vi jagar i ett jaktlag eller i en jaktklubb eller i en säljakt eller vad det än är. Men vi är ju ändå organiserade och ute planmässigt. En joggare eller vandrare eller svampplockare är ju helt oorganiserad. Vi har ändå, jägarna har ändå en massa andra planer att rätta sig efter, det är skötselplaner och det är avskjutningsplaner osv. Så att, jägarna är nog lätta att hantera.” 6 ”Alltså för jägarkåren tror jag inte att det är så svårt. Utan jag tror ju att det är svårare med gemene man i så fall, som inte tänker på det.” 6 ”Nej men jag, jag ser inte vad vi kan göra. Har den väl kommit hit kan vi säkert vara med och hjälpa till och försöka stoppa den.” 4			
”Nackdelen, kan jag känna, det är att man, om man lägger, lägger det ansvaret på jägarkåren, att det är jägarkårens ansvar, då, då blir det inte bra tror jag.” 3 ”Säg att det är jägarens ansvar att dom gör rent sin utrustning och dom bitarna /.../ men just ansvarsbiten, att det är jägarnas ansvar att se till att dom här sakerna efterlevs eller utförs, den, den tror jag inte kan bli bra.” 3	Inte lägga allt ansvar på jägarna		

”Och när vi kan det, då kan vi vara, pålästa, men vi behöver ju få hjälp att vara ambassadörer för det här med svinpesten, och återigen, kanske inte lägga allt ansvar på jägarna” 3 ”Det är ingen som liksom, det är ingen som ifrågasätter, det är ingen som kontrollerar, utan det. Nu lägger det ganska stort ansvar på egen individ. Men jag är inte så säker på att vi klarar av att sköta det. Sen hur man skulle kontrollera det vet jag inte. Men det är ju enskild individ som allting hänger på, som vanligt.” 2			
”Men hade det bara funnits nån bra guideline och jag tror gemene man, gemene jägare hade nog inte haft några problem att både göra det ena och det andra.” 1 ”Personligen tycker jag inte att det är någonting av det här som är jobbigt” 2 ”Det här är ju inget konstigt överhuvudtaget.” 2 ”Det här är liksom ingenting som ska vara konstigt, det ska vara standard för varje enskild jägare alltid. Att man tänker sig för vad det är man pysslar men när är ute i naturen.” 2 ”Ja fördelen är väl att man på den första är väl att man faktiskt potentiellt stoppar en, en smittspridning, nackdel kan jag inte se. Och att vi är ambassadörer det är väl inte heller dåligt, jag ser inga nackdelar där heller.” 3 ”Det finns ju absolut inga fördelar med att det skulle komma hit, så att vi skulle väl göra allt vi kan för att förhindra det.” 4 ”Den kan nog va rätt effektiv, om vi gör våra saker rätt så att säga, så är det väl, då ser jag väl inga konstigheter i att vi skulle kunna hindra det men, det är ju allting annat runt om så att säga.” 5 ”Det vi kan hjälpa mest till med, det är ju upptäckten, när det är här, tror jag.” 5 ”Ja det är väl att förhoppningsvis kunna få stopp på det. Om folk läste på och gjorde som man ska göra då, med alla saker för att, och liksom ger fasiken att ta med sig saker ner, och rengör sig och det här då. då kanske man kan mota olle i grind eller vad det heter, men annars kommer det nog bli jåkligt svårt att få stopp på det. Om det nu går att få stopp på det.” 6 ”Alltså för jägarkåren tror jag inte att det är så svårt. Utan jag tror ju att det är svårare med gemene man i så fall, som inte tänker på det.” 6	Positiva till åtgärderna	Positiv inställning	

"Det övriga är ju inget jag gör idag redan och sprider några köttprodukter eller utfodrar grisar och sånt som kan infektera dom, eller importerar nåt djurfoder." 1	Inga riskbeteenden		
"I år såg jag att det satt på lite rastplatser skyltar på diverse språk att inte lämna matavfall just på grund av svinpest." 3	Sett information		
"Nu har vi ju kanske lite tur att Covid har kommit där resorna inte blir så många, så vi kanske kan förhindra det några år till, om vi har en jäkla tur." 2 "Nu får vi ju hjälp av pandemin här, att folk inte får åka utomlands" 2 "Nej högst upp på den här listan är det ju att undvika jaktresor och där har vi ju vår pandemi nu att tacka nu, att det här kommer att fördröja att vi får in det." 2 "Nu kanske Corona gör att det blir, att den här spridningen kanske stannar av lite grann, just nu i och med att vi inte får resa och fara mellan länderna som vi gjorde för bara ett halvår sen." 3 "Corona gör väl att det, tempot i spridningen kanske går ner" 3 "Vi får väl va, ja tacksamma för den här pandemin som nu gör att resandet är ganska begränsat överhuvudtaget. Men då har vi ju chansen under den tiden att liksom sprida information och se till att folk är medvetna om det tills när det väl kommer igång igen." 4 "Just nu så är det ju inte så mycket resande utomlands om man säger så." 5 "Och framför allt om dom här som man träffar som har vart utomlands till exempel, eller ska iväg. Nu är det inte så mycket sånt nu, nu när det är covid, men sen, kommer nog en del sticka iväg och jaga i Polen bland annat, jaga vildsvin." 5 "Corona kanske räddar Sverige från svinpesten." 6 "Undvika utomlandsjakt utan det kanske måste vara information till turister och sånt med. Nu är det ju inte så aktuellt i och med corona och så men." 6	Pandemi – färre resor	Liten risk	Riskbedömning Uppfattning om risken?
"Man tänker väl att det dröjer inte länge innan vi har den här" 4	Snart här	Nära risk	